

เปิดเล่ม

ฉบับที่ ๓ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เดือนสิงหาคมมีความสำคัญสำหรับปวงชนชาวไทย เพราะวันที่ ๑๒ สิงหาคม วันคล้ายวันพระราชสมภพของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถผู้ทรงเป็นมารดาแห่งชาติ ผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของพสกนิกรทุกหมู่เหล่าภายใต้พระบรมโพธิสมภาร ด้วยเหตุนี้ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี จึงถือเป็นวันแม่แห่งชาติเป็นวันหยุดราชการ เป็นวาระสำหรับผู้ที่เป็นลูกมีโอกาสดแสดงความรัก ความกตัญญูตเวทีต่อแม่ได้เป็นกรณีพิเศษ

วารสารไพริยาลัยฉบับนี้ จึงจัดทำเป็นพิเศษ เพื่อเทิดพระคุณแม่ เราได้เพิ่มหน้าสีที่ปกหน้าด้านใน และปกหลังด้านในเป็น**อาศิรวาทถวายพระพร**เนื่องในวันแม่ ที่ปกหน้าด้านใน และ**คำขวัญวันแม่**ที่ทรงพระราชทานให้สำหรับปีนี้ ไว้ที่ปกหลังด้านใน พร้อมกับตีพิมพ์กวีนิพนธ์ชุดวันแม่ ร้อยกรองโดยพระภิกษุในวัดจากแดนที่นอกจากจะมีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วแล้วยังเขียนร้อยกรองได้ไพเราะอีกด้วย

เรื่องเด่นในฉบับนี้ อยากแนะนำให้อ่านเรื่อง **มารดาบิดา ผู้เลี้ยงดูบุตร** คัดลอกมาจากพระธรรมเทศนาของพระอาจารย์มหาประนอม ธมมาลงกาโร ที่ได้แสดงไว้แก่ญาติโยมในวันแม่ มีเนื้อหาที่ให้รายละเอียดในทางธรรมถึงพระคุณมารดาบิดา ที่มีต่อบุตรและบุตรควรทดแทนพระคุณนั้นอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่า เป็นบุตรผู้มีความกตัญญูตเวทีอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม นับว่าเป็นพระธรรมเทศนาที่เหมาะสมแก่กาลละในเทศกาลวันแม่

ฉบับนี้ท่านธีรปญโญ หรืออดีต นพ. กิริติ ศรีวัฒนา ได้ส่งบทความเรื่อง **‘สัลเลขธรรม ขวนกันขัดเกลา ช่วงเข้าพรรษา’** โดยท่านจับประเด็น

หลักธรรมในสัลเลขสูตระ มัชฌิมนิกาย พระสูตรต้นตอปิฎกมาวิเคราะห์ให้เห็นในรูปแบบทันสมัย แต่ไม่ทิ้งความถูกต้องในพระไตรปิฎก เพราะสัลเลขธรรมนี้เป็นหลักธรรมที่มีพระบูรพาจารย์หลายท่านให้ความสำคัญและยกเอามาขยายความ ช่วยสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น หนังสือ สัลเลขสูตระของ พระมหาสี สยาดอ แห่งประเทศเมียนมาร์ ที่ได้รับงาน ความหนาหลายร้อยหน้าต่อมาได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Sallekha Sutta: Discourse of the Refinement of Character ซึ่งมีความสอดคล้องกับชื่อบทความของท่านธีรปญโญโดยบังเอิญที่ว่า ‘สัลเลขธรรม ขวนกันขัดเกลา ช่วงเข้าพรรษา’ เพราะการขัดเกลา (refine) เป็นกิจที่พระภิกษุพึงกระทำอยู่เสมอ ยิ่งในช่วงเข้าพรรษา ซึ่งเป็นช่วงที่พระภิกษุต้องอยู่จำพรรษาในอาราม อยู่ใกล้ครูบาอาจารย์ มีเวลาประพฤติปฏิบัติธรรมอย่างเต็มที่

ฉบับเดือนสิงหาคมนี้ เราได้เริ่มลงคอลัมน์ใหม่ **Who is Who ในพระพุทธศาสนาเถรวาท** ซึ่งจะ เป็นเรื่องราวของ ศาสนบุคคคลในพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีผลงานโดดเด่นน่าสนใจ น่าประทับใจ น่ายกย่อง และเป็นแบบอย่างที่สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น ฉบับนี้ เป็นเรื่องของ**พระเรฎกานะ จันทวิมล สังฆนายกมหาเถร** ผู้ล่วงลับ อดีตสังฆนายก (สังฆราช) งามัญนิกาย ของประเทศศรีลังกา ท่านเป็นพระภิกษุผู้ทรงคุณอันประเสริฐ มีจริยาวัตรตรงดงาม สมบูรณ์พร้อมทั้งวิชาและจรณะ ทรงภูมิรู้ทั้งปริยัติและปฏิบัติ เป็นหนึ่งในบรรดาพระผู้เปรียบดังดวงใจและความภาคภูมิใจในความเป็นพุทธศาสนิกชนของชาวศรีลังกาโปรดอ่านเรื่องราวของท่านเพื่อพิสูจน์คำกล่าวนี้

ประธานที่ปรึกษา

พระครูธรรมธรสมนต์ นนทิกโก
อัครมหาบัณฑิต

บรรณาธิการอำนวยการ

พระมหาประนอม ฐมมาลงกาโร

บรรณาธิการบทความ

พนิดา อัจฉรินทร์เพ็ญ
panitaang@gmail.com

บรรณาธิการฝ่ายศิลป์

พัสริน ไชโยไตร
เอมมิกา แก้วสรดี
ยลระดา พรหมเมื่อง

กองบรรณาธิการ

คณะสงฆ์วัดจากแดง
สำนักงาน : วัดจากแดง
๑๖ หมู่ ๖ ถ.เพชรหึงษ์
ช.เพชรหึงษ์ ๑๐
ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง
จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์. ๐๒-๔๖๔-๑๑๒๒

ภาพปก

พระนางพิมพ์ไพโสธราทรงชี้
ให้พระราหูลดูพระบิดา

วาดโดย

คำนวน ชานันโท

ออกแบบปก :

เอนก เอื้อการุณวงศ์

อุปถัมภ์อุปกรณ์

คอมพิวเตอร์โดย
คุณพัชรพิมล ยังประภากร
ประธานกรรมการสินค้า
แบรนด์ 'สุวิมล'

ดำเนินการจัดพิมพ์โดย

สาละพิมพ์การ
๙/๖๐๙ ต.กระทุ่มล้ม
อ.สามพราน จ.นครปฐม
โทร. ๐๒-๔๒๙๒๔๕๒,
๐๘๖-๕๗๑๑๖๘๕

สารบัญ

๑. มารดาบิดา ผู้เลี้ยงดูบุตร	๓
พระอาจารย์มหาประนอม ฐมมาลงกาโร	
๒. สัลเลขธรรม	๑๕
ชวนกันขัดเกลา ช่วงเช้าพรรษา	
พระมหาเกียรติ ธีรปัญญา	
๓. กวีนิพนธ์สำหรับแม่	๒๓
กองบรรณาธิการ	
๔. พระพุทธรูปที่เสด็จมาจากทางสายน้ำ	๒๔
กองบรรณาธิการ	
๕. Who is Who	๓๓
ในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท	
พนิดา อัจฉรินทร์เพ็ญ	
๖. ภาษาไทย? ภาษาฝรั่ง?	๓๘
ภาษาบาลี? กางเกง 'ลิง'	
กางเกง 'ลิงค์'	
ศิษย์อาจารย์ชวน	
๗. เก็บตกงานสัมมนา	๔๒
พระธรรมวินัย	
พระมหาธีรวัฒน์ โอภาโส	
๘. เรื่องเล่าสำหรับเยาวชน	๔๕
ป่าแอน	
๙. ใต้ฟ้าวัดจากแดง	๔๗

เรื่อง น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่ง
ภาษาไทย? ภาษาฝรั่ง? ภาษาบาลี?
กางเกง 'ลิงค์' เขียนโดยผู้ที่ใช้นาม
ปากกาว่า ศิษย์อาจารย์ชวน เป็น
บทความทางภาษาที่ให้ความรู้ แง่คิด
ที่ชวนขบคิดเป็นการเปิดประเด็นให้
ผู้อ่านพิจารณาดู ท่านใดเห็นด้วยหรือ
ไม่เห็นด้วยหรือเห็นเป็นอย่างอื่น หรือ
มีมุมมองที่แตกต่าง สามารถส่งความ
คิดเห็นของท่านมาร่วมแบ่งปันกันได้
ตามอ้อยาศัย

คอลัมน์ในประสบการณ์เล่มนี้
เป็นเรื่อง เก็บตกงานสัมมนา พระ-
ธรรมวินัย เขียนโดยพระมหาธีรวัฒน์
โอภาโส ที่ได้ไปสัมผัสกับงานนี้ด้วย
ตนเอง จึงนำประสบการณ์นั้นมาเล่า
สู่กันฟัง แบบสบายๆ พร้อมภาพ
ประกอบเรื่องที่ทำให้เนื้อเรื่องแจ่ม
กระจ่างมากยิ่งขึ้น

วารสารโพธิยาลัย เปิดโอกาส
ให้ผู้อ่านทุกท่าน มีส่วนร่วมในการ
พัฒนาวารสารของเราให้ไปสู่ความ
สมบูรณ์ หากท่านมีข้อเสนอแนะอันใด
โปรดอย่าลังเลที่จะส่งความคิดเห็นนั้น
มายังคณะผู้จัดทำ เรายินดีรับคำ
แนะนำนั้น มาพิจารณาด้วยความยินดี
และเต็มใจ ขอให้ทุกท่านมีความรู้สึก
มีส่วนร่วมในการจัดทำวารสารดีๆ
สักเล่มหนึ่ง ที่จะได้รับการอ่านแล้ว
อ่านอีก และแนะนำให้แก้อื่นได้อ่าน
ด้วย เพื่อความเจริญของทางปัญญา
และความชุ่มชื่นของหัวใจ ที่ได้สัมผัส
ในสิ่งดีงามที่เราตั้งใจคัดสรรมาให้แก่
ผู้อ่านทุกท่าน

คณะผู้จัดทำ

มารดาบิดา ผู้เลี้ยงดูบุตร

พระอาจารย์ มหาประนอม ธรรมาลงกาโร

พรหมชาติ มาตาปิตโร ปุพฺพวจริยาติ วุจฺจเร
อาหุเนยฺยา จ ปุตฺตานํ ปชาย อนุกมฺปกา. (อง.ตัก. ๒๐/๑๖๘)
มารดาบิดาเป็นผู้อนุเคราะห์บุตรของตนเรียกว่า พรหม
บุรพาจารย์ อาหุเนยฺยบุคคลของบุตรทั้งหลาย.

เจริญพรญาติโยมสาธุชนทั้งหลาย
วันนี้อาตมาได้ยกหัวข้อพุทธภาษิตว่า
พรหมชาติ มาตาปิตโร เป็นต้น เพื่ออธิบาย
ขยายความให้ญาติโยมทั้งหลายได้เข้าใจ
และเห็นความสำคัญของมารดาบิดา พร้อม
ทั้งปฏิบัติตนในฐานะบุตรได้อย่างเหมาะสม
เป็นเหตุให้ได้รับประโยชน์เกื้อกูลทั้งในภพ
นี้และในภพเบื้องหน้าสืบไป

ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
๑๒ สิงหาคมของทุกปี เป็นวันที่ปวงชน
ชาวไทยได้มารำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ
ของพระองค์ในฐานะทรงเป็นพระแม่ของ
แผ่นดิน เพราะทรงแผ่พระคุณอันยิ่งใหญ่
คือพระกรุณาอันประเสริฐไปสู่บุตรคือพสก
นิกรชาวไทยทั่วหล้า ทรงมีพระทัยปรารถนา
ให้พสกนิกรทุกหมู่เหล่าได้อยู่เย็นเป็นสุข
และพ้นจากความทุกข์เข็ญทั้งหมด ฉะนั้น

ทางราชการจึงกำหนดให้วันที่ ๑๒ สิงหาคม
ของทุกปี เป็นวันแม่แห่งชาติ เพื่อเป็น
การเทิดพระเกียรติแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ ในฐานะทรงเป็นแม่ของ
แผ่นดิน ดังนั้น พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่
เหล่าต่างมาน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ
อันยิ่งใหญ่และกระทำความดีต่างๆ ที่
เป็นความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
และถวายพระพรแด่พระองค์ **ที่ขมา युคา
โหด มหาราชินี** ขอให้พระมหาราชินี
จงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน

และในวันดังกล่าวก็ถือว่า เป็นวันที่
บุตรพึงระลึกและกระทำความดีแก่มารดา
บิดาของตนอีกด้วย ฉะนั้น วันนี้อาตมา
จึงได้นำหัวข้อพุทธภาษิตว่า **พรหมชาติ
มาตาปิตโร** เป็นต้น ที่กล่าวถึงความสำคัญ
ของมารดาบิดา และจะได้อธิบายขยาย
ความต่อไป

มารดาบิดา คือใคร

ชนชาติ ชนิกา ชนนี้ วา มารดาผู้ให้กำเนิดบุตร เรียกว่า ชนิกา หรือ ชนนี้.

ธมเมน บุตุต มาเนตติ มาตา มารดาผู้เทิดทูนบุตรโดยธรรม ชื่อว่า มาตุ, บุตุต ปาตีติ วา มาตา หรือ มารดาผู้รักษาบุตร ก็ชื่อว่า มาตุ

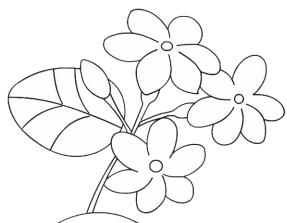
ชนชาติ ชนโก พ่อผู้ให้กำเนิด ชื่อว่า ชนกะ สพพโลกิ ปาติ รกขตีติ ปิตา บิดาผู้รักษาชาวโลกทั้งปวง ชื่อว่า ปิตุ, บุตุต ปาติ รกขตีติ ปิตา บิดาผู้รักษาบุตร ชื่อว่า ปิตุ.

ฉะนั้น คำว่า มารดา หรือ แม่ กิติ บิดา หรือ พ่อ กิติ จึงมีความหมายว่า บุคคลผู้ให้กำเนิดบุตร ผู้เทิดทูนบุตรโดยธรรม หรือผู้รักษาเลี้ยงดูบุตร

มารดาบิดา เรียกว่า พรหม

พรหม คือใคร พรุหนติ วฑฒนติ อติปณีเตหิ ฌานาทิคุณหิติ พรุหมาโน เทวดาทั้งหลายผู้เจริญด้วยคุณพิเศษมีฌานเป็นต้น อันประณีตมาก ชื่อว่า พรหม

พรหม ก็คือ เทวดาทั้งหลายผู้อยู่ในพรหมโลก ได้แก่ บุคคลผู้เจริญสมถกรรมฐานจนได้ปฐมฌานเป็นต้น เมื่อเสียชีวิตขณะที่ฌานยังไม่เสื่อม จึงไปบังเกิดในพรหมโลก ซึ่งเป็นภูมิที่สูงกว่าเทวโลก

บุคคลผู้เจริญเมตตาในหมู่สัตว์จนได้บรรลุนิพพาน ก็ไปเกิดเป็นพรหม แม้ผู้เจริญกรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น พรหมจึงเป็นผู้ประกอบด้วยธรรม ๔ ประการ มีเมตตาเป็นต้น ที่เรียกว่า พรหมวิหารธรรม (ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม) อยู่เสมอ พรหมประกอบด้วยวิหารธรรมฉันทะ แม้มารดาบิดาก็มีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นคุณธรรมประจำใจ ฉันทะนั้นเหมือนกัน

เมตตา มารดาบิดามีความรักเอ็นดูในบุตร เช่น ในเวลาตั้งครรภ์ ท่านเอามือลูบท้องเบาๆ นึกถึงบุตรน้อยๆ ก็เกิดจิตเมตตารักใคร่ว่า ลูกน้อยของแม่ ขอให้ลูกมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง อย่ามีโรค อย่ามีความทุกข์ใดๆ ขอให้มีความสุขนะลูกรักอีกไม่นานแม่จะได้เห็นลูกน้อยที่น่ารักของแม่แล้ว พ่อได้เห็นบุตรน้อยคลอดออกมา มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงก็เกิดความรัก ความเมตตา

กรุณา มารดาบิดามีความสงสารเมื่อเห็นบุตรมีความทุกข์ เช่น ในเวลาบุตรน้อยนอนอยู่บนที่นอน ถูกยุงหรือมดกัด หรือไม่สบายกายร้องไห้อยู่ มารดาบิดาได้ยินเสียงร้องก็รีบมาดู พ่อเห็นบุตรน้อยนอนเป็นทุกข์อย่างนั้นก็เกิดความกรุณา ช่วยไต่ยุง ไต่มด แล้วพยายามให้ และเช็ดตัวอย่างทะนุถนอม อุ้มบุตรน้อย หอมแก้ม พุดปอบโยนด้วยความเอ็นดูว่า โอ้...ลูกน้อยของแม่ เจ็บมากไหม แม่พยายามและเช็ดตัวให้แล้วนะลูก สบายตัวขึ้นแล้วใช่ไหม

มุขิตา มารดาบิดามีความยินดีเมื่อเห็นบุตรได้ดี เช่น ในเวลาบุตรเติบโตขึ้นวิ่งเล่นไปมาอย่างสนุกสนาน รู้จักพูดจาปราศรัย ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน อ่านออกเขียนได้ ประสบความสำเร็จในการศึกษา และการประกอบอาชีพ มารดาบิดาเห็นบุตรมีพัฒนาการ มีความเจริญในชีวิตอย่างนั้น ก็เกิดจิตอ่อนโยน บันเทิง เบิกบานใจ ดีใจว่า ลูกของแม่เก่งมาก แม่ยินดีในความสามารถและความสำเร็จของลูกนะ

อุเบกขา มารดาบิดามีความวางเฉยหมดความห่วงใยในบุตร เช่น ในเวลาที่บุตรแยกไปมีครอบครัวและสามารถเลี้ยงดูภรรยาและบุตรได้อย่างมีความสุข มารดาบิดาก็วางใจเป็นกลาง หมดความห่วงใยคิดว่า ตอนนี้ ลูกเราเลี้ยงตนได้ตามธรรมดาของตน เราวางใจหมดห่วงใยในตัวเขาแล้ว

ฉะนั้น มารดาบิดาจึงเรียกว่า พรหม เพราะมีพรหมวิหารธรรมในบุตรครบทั้ง ๔ คือ เมตตา กรุณา มุขิตา และอุเบกขา ตั้งแต่ตอนที่บุตรยังอยู่ในครรภ์จนถึงแยกไปมีครอบครัวอย่างมีความสุข

มารดาบิดา เรียกว่า บูรพาจารย์

บุพพาจารย์ แปลว่า อาจารย์คนแรก อาจารย์ก่อนอาจารย์ทั้งหมด มาจาก **บุพ** แปลว่า ก่อน เบื้องแรก เบื้องต้น และ **อาจารย์** แปลว่า อาจารย์

บุพพติ ปุรตติ บุพพิ เบื้องแรก ที่เต็ม ชื่อว่า **บุพพะ** (เบื้องแรก, ก่อน)

ลิสฺสานํ หิตสุโข อากุโส จรตฺติ อจฺริโย ผู้บำเพ็ญประโยชน์สุขแก่ลูกศิษย์อย่างแรงกล้า ชื่อว่า **อาจารย์** (อาจารย์), **อาทิตฺ จาเรติ ลิกฺขาเปตฺติ อจฺริโย** ผู้ที่สอนให้ลูกศิษย์ศึกษาตั้งแต่ต้น ชื่อว่า **อาจารย์**

มารดาบิดา เรียกว่า บูรพาจารย์ อาจารย์คนแรก เพราะท่านทั้ง ๒ เป็นคนแรกที่สอนบุตรตั้งแต่แรกเกิด เช่นสอนว่า ลูก... นั่งอย่างนี้ ยืนอย่างนี้ คนนี้เรียกว่า พ่อ คนนี้เรียกว่า แม่ เมื่อโตขึ้นสอนให้รู้จักการใส่เสื้อผ้า ทานอาหาร ทำงานบ้าน สอนให้รู้สิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ สอนให้รู้จักมารยาทและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลก

ต่อมา ในเวลาบุตรเติบโตขึ้นเมื่อเข้าศึกษาวิชาทางโลก ก็มีอาจารย์อื่นๆ ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา หรือหากเข้าศึกษาวิชาทางธรรม ก็มีอาจารย์อื่นๆ เช่น อาจารย์ผู้ให้สัจจะและศีล อาจารย์ผู้ให้บรรพชา อาจารย์ผู้สอนพระพุทธพจน์ อาจารย์ผู้ให้อุปสมบท อาจารย์ผู้สอนให้บรรลุมรรคผล อาจารย์เหล่านั้นทั้งหมด ชื่อว่า **ปัจฉาจารย์** อาจารย์ภายหลัง

มารดาบิดาเป็น อาหุเนยบุคคล

อาหุเนยยา แปลว่า ผู้ควรรับวัตถุที่ บุตรพึงนำมาบูชา คือให้ในมารดาบิดาผู้มีคุณ

ปุุตานํ อาหุติ ปหุติ อภิสงขติ
อนนปานาที อรหนตตี อาหุเนยยา มารดา
บิดา เรียกว่า อาหุเนยยะ เพราะเป็นผู้
ควรรับปัจจัย ๔ มีข้าวและน้ำเป็นต้นที่
บุตรทั้งหลายนำมาบูชา ต้อนรับ จัดแต่ง

เพราะมารดาบิดาเป็นผู้มีคุณมากมาย
ดังกล่าวแล้ว จึงเป็นผู้ควรรับปัจจัย ๔
ได้แก่ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม อาหาร น้ำดื่ม
ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และสิ่งของอื่นๆ
สมควรที่บุตรทั้งหลายนำมาให้ มาบูชา

มารดาบิดาเป็นผู้อนุเคราะห์บุตรของตน

ปชาย อนุกมปกติ อุตตโน ปุตตานํ
อนุคคหกา มารดาบิดาเป็นผู้อนุเคราะห์
ประชาคือบุตรของตน ความจริง มารดา
บิดาถึงจะต้องตัดชีวิตสัตว์อื่น จะต้องเสีย
ทรัพย์ที่มีอยู่ของตน ก็จะต้องประคับประคอง
เลี้ยงดูบุตรให้อยู่รอดปลอดภัย

ถามว่า ทำไมมารดาบิดาจึงเรียกว่า
พรหม เป็นต้น เพราะท่านทั้ง ๒ มีอุปการะ
มากแก่บุตร เป็นผู้บำรุงเลี้ยงลูกน้อย
ด้วยการให้ดื่มน้ำนมที่แปรเปลี่ยนมาจาก
โลหิตในหทัย ด้วยการป้อนข้าวและน้ำ
เป็นต้น จนเติบโตใหญ่และมีชีวิตเป็นสุขใน
ปัจจุบัน ถ้าในวันแรกที่บุตรเกิดมาในโลก
มารดาบิดาจับเท้าทั้ง ๒ ข้างแล้วโยนในป่า

ในน้ำ หรือในเหว บุตรก็ไม่มีโอกาสได้เห็น
สิ่งต่างๆ ที่น่าดูในโลกนี้ เพราะท่านทั้ง ๒
ไม่ทำอย่างนั้น แต่ได้เลี้ยงดูจนเติบโตใหญ่
จึงได้ชื่อว่า ผู้แสดงโลกนี้แก่บุตร

การตอบแทนอุปการคุณมารดาบิดา เป็นมงคล

เพราะเหตุที่มารดาบิดามีอุปการะ
มากหวังประโยชน์อนุเคราะห์บุตรทั้งหลาย
มารดาบิดาแลดูบุตรที่เล่นอยู่ข้างนอก เดิน
มามีเนื้อตัวเปื้อนฝุ่น ก็เช็ดฝุ่นให้ จูบและ
จุมพิตศีรษะ เกิดความรักเอ็นดู ฉะนั้น
แม้บุตรทั้งหลายใช้ศีรษะทูนมารดาบิดาไว้
ถึงร้อยปี ก็ไม่สามารถจะทำปฏิการะสนอง
คุณของมารดาบิดาได้ และเพราะเหตุที่
ท่านเป็นผู้ดูแลบำรุงเลี้ยงแสดงโลกนี้เสมอ
ด้วยพรหม เป็นบูรพาจารย์ ฉะนั้น บุตร
ผู้บำรุงมารดาบิดาจึงได้รับการสรรเสริญ
ในโลกนี้ และได้รับความสุขในสวรรค์ใน
โลกหน้า

อนึ่ง ผู้ใดบำรุงมารดาบิดาด้วยการ
ทำให้ท่านทั้ง ๒ เกิดความเลื่อมใสใน
พระรัตนตรัย ให้เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีล
ให้ท่านได้เป็นนักบวช ผู้นี้เป็นยอดของผู้
บำรุงมารดาบิดา การบำรุงมารดาบิดา
ของผู้นั้น เป็นการตอบแทนอุปการคุณที่
มารดาบิดาทำมาแล้ว พระศาสดาตรัสว่า
เป็นมงคล เพราะเป็นปทัฏฐานแห่งประโยชน์
เป็นอันมาก ทั้งในปัจจุบันและในภาย
ภาคหน้า

บุตรพึงตอบแทนคุณมารดาบิดาอย่างไร

เมื่อบุตรได้ทราบว่า มารดาบิดาเป็นพรหม บุรพาจารย์ อาหุเนยยบุคคล อย่างนี้แล้ว พึงตอบแทน ด้วยการนอบน้อมและสักการะ สมดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ในสพรหมกสูตร และโศณนันทชาดกว่า

ตสฺมา หิ เน นมสฺเสยฺย
อนฺเนน อโถ ปาเนน
อจฺฉาทเนน นหาปเนน

สกกฺเรยฺย จ ปณฺทิตฺโต
วตฺเถน สยเนน จ
ปาทานํ โธวเนน จ.

(อง.ติก. ๒๐/๑๖๘, พ. ชา. ๒๘/๕๗)

เพราะฉะนั้นแล บัณฑิตพึงนมัสการ และสักการะมารดาบิดาเหล่านั้น ด้วย ข้าว น้ำ ผ้า ที่นอน การอบกลิ่น การให้อาบน้ำ และการล้างเท้า

เพราะมารดาบิดามีอุปการะมาก บำรุงเลี้ยง และแสดงโลกนี้แก่บุตร ฉะนั้น บุตรผู้เป็นบัณฑิตมีปัญญา ควรตอบแทน บุญคุณด้วยกิจ ๒ ประการ คือ นมัสการ และสักการะ

นมัสการ คือ ด้วยการนอบน้อม กราบไหว้ ได้แก่ ในเวลาเย็นและในเวลาเช้า บุตรพึงไปหาท่านแล้วน้อมกราบด้วยคิดว่า ท่านทั้ง ๒ นี้เป็นบุญเขตยอดเยี่ยมของเรา

สักการะ คือ ด้วยการต้อนรับด้วยสักการะ ได้แก่ บุตรพึงทำสักการะด้วยปัจจัย ๔ เช่น ให้ข้าวต้ม ข้าวปลาอาหาร ของขบเคี้ยวต่างๆ เป็นต้นว่า ผลไม้ ขนมที่ไม่เป็นโทษไม่แสดงโรค ให้น้ำดื่ม น้ำผลไม้ต่างๆ ให้ผ้านุ่ม ผ้าห่ม ที่นอน เป็นต้นว่า เตียง เก้าอี้ ให้การอบกลิ่น คือ

นำของหอมมาทาให้ท่าน กำจัดกลิ่นเหม็น ทำให้มีกลิ่นหอม อาบน้ำให้ท่าน ในฤดูหนาวก็ให้อาบน้ำอุ่น ในฤดูร้อนก็ให้อาบน้ำเย็น ล้างเท้าให้ด้วยน้ำเย็นและน้ำอุ่น ทาน้ำมัน นวดมือ ตัดมือ ตัดเท้า ดึงมือ ดึงเท้า นวด บีบ ขยำ ตามร่างกายเพื่อบรรเทาความปวดเมื่อยให้ท่าน อย่างนี้เป็นต้น

พระภิกษุพึงตอบแทนคุณมารดาบิดาอย่างไร

หากเป็นคฤหัสถ์ก็บำรุงด้วยการกราบไหว้ได้ แต่พระภิกษุให้บำรุงด้วยสักการะเท่านั้น ความจริง พระภิกษุก็ควรบำรุงมารดาบิดาเหมือนกัน เพราะไม่มีโทษในการบำรุงนี้เลย สมดังที่ท่านกล่าวไว้วรรคกถาเภสัชชกรณวัตถุ ตติยปาราชิกว่า

ก็ถ้าพระภิกษุนำมารดาไปบริหารเลี้ยงดู พระภิกษุนั้นทำกิจที่ควรทำได้ทุกอย่าง **แต่อย่าแตะต้องตัวมารดา** ให้ของขบเคี้ยวของบริโภคด้วยมือตนเองได้ ส่วนบิดาพระภิกษุพึงทำกิจเช่น พาไปอาบน้ำ ปีนวด เป็นต้น บำรุงเลี้ยงดูด้วยมือตนเองเหมือนดูแลสามเณร

พระภิกษุแม้แตะต้องตัวมารดาด้วย คิดว่า ผู้นี้เป็นมารดาเรา ก็**เป็นอาบัติทุกกฏอย่างเดียว** สมดังที่ท่านกล่าวไว้ในอรรถกถากายสังสัคคสิกขาบทว่า

ถ้าพระภิกษุเห็นมารดากำลังถูกกระแสน้ำพัดไป ก็ไม่ควรเอามือจับต้องมารดา แต่ควรส่งเรือ แผ่นกระดาน ท่อนกล้วยหรือท่อนไม้ไปข้างหน้าท่าน หากไม่มีเรือ เป็นต้น ก็ควรวางผ้ากาสาอะ (ผ้าจีวร) ไว้ แต่ไม่ต้องบอกกว่า จงจับที่ผ้ากาสาอะนี้ เมื่อมารดาจับผ้ากาสาอะแล้ว จึงดึงมาด้วยทำในใจว่า เรากำลังดึงบริขารมา ถ้ามารดากลัว ภิกษุควรเดินพลอบใจไปข้างหน้าๆ แต่ถ้ามารดากำลังลอยน้ำไปขึ้นคอหรือจับ

มือภิกษุผู้เป็นบุตรโดยเร็ว ภิกษุก็ไม่ควรสลัดเสียว่า หลีกไปนะ คนแก่ แต่ควรช่วยเหลือให้ถึงบก ถ้ามารดาตกหล่ม ตกบ่อ ภิกษุควรโยนเชือกหรือผ้าลงไปในหล่มหรือบ่อนั้น เมื่อมารดาจับเชือกหรือผ้าแล้วจึงสาวขึ้น แต่ไม่ควรแตะต้องตัวมารดา

ภิกษุแม้จะทำยา ให้อาหารบิณฑบาตหรือจีวรแก่มารดาบิดา ก็ไม่มีโทษทางวินัย แต่ถ้าให้แก่คนอื่นก็มีโทษ เพราะฉะนั้นแม้ภิกษุก็ควรบำรุงมารดาบิดาด้วยวิธีดังกล่าวแล้ว

การบำรุงมารดาบิดาเป็นวัตรของคฤหัสถ์

การบำรุงเลี้ยงดูมารดาบิดานี้เป็นวัตรเป็นหน้าที่ของคฤหัสถ์โดยแท้ เพราะผู้ปรนนิบัติเลี้ยงดูมารดาบิดาย่อมได้รับประโยชน์สุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า สมดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน สพรหมกสูตรและโสณนันทชาดกว่า

ตาย นั ปาริจริยาย มาตาปิตุสุ ปณฺฑิตา
อิเธว นั ปลฺสันติ เปจฺจ สคฺเค ปโมทติ.
(ขุ. ชา. ๒๘/๕๓)

เพราะการปรนนิบัติในมารดาบิดานั้นแลบัณฑิตทั้งหลาย ย่อมสรรเสริญเขาในโลกนี้ จากโลกนี้ไปแล้ว เขาย่อมบันเทิงในสวรรค์.

เพราะการปรนนิบัติเลี้ยงดูมารดาด้วยการนอบน้อมและสักการะนั้น มนุษย์

ผู้เป็นบัณฑิตทั้งหลายจึงสรรเสริญคนที่
เลี้ยงดูมารดาบิดานั้นว่า บุคคลผู้นี้เกื้อกูล
มารดา เกื้อกูลบิดา บำเพ็ญข้อปฏิบัติที่
ทำให้ดำเนินไปสู่สวรรค์ บุคคลผู้เลี้ยงดู
มารดาบิดา เมื่อละจากโลกนี้ไปสู่โลกหน้า
ดำรงอยู่ในสวรรค์ บ้านเทิง ร่าเริง ตั้งแต่ต้น
ปราโมทย์เปลितเปลิบอยู่โดยประการต่างๆ
ด้วยทิพยสมบัติทั้งหลาย

พระศาสดาทรงสรรเสริญผู้บำรุงเลี้ยงดู มารดาบิดา

มีเรื่องเล่าว่า บุตรเศรษฐีคนหนึ่งใน
กรุงสาวัตถีฟังพระศาสดาเทศนาแล้วบวช
เป็นพระภิกษุ เล่าเรียนธรรม ๕ ปี เรียน
กรรมฐานในสำนักพระอุปัชฌาย์จบแล้ว
ออกจากวัดพระเชตุวันไปอาศัยอยู่ในป่า
ของหมู่บ้านชายแดน ส่วนมารดาบิดา
ของท่าน หลังจากท่านบวชแล้ว ทรัพย์
สมบัติในเรือนก็ร่อยหรอลง เห็นแล้วน่า
สงสารยิ่งนัก ถือภาชนะ เที้ยวขออาหาร
ได้อาศัยฝาดเรือนคนอื่นหลับนอนในแต่ละวัน

ต่อมา พระภิกษุนั้นได้ทราบข่าว
ความทุกข์ยากของมารดาบิดา จึงคิดว่า
ถึงเราจะพากเพียรในป่า ๑๒ ปี ก็ยังไม่
อาจบรรลุมรรคผลได้ เราเป็นคนอาภัพ
บวชต่อไปก็ไร้ประโยชน์ เราลาสิกขาเป็น
คฤหัสถ์ เลี้ยงดูมารดาบิดาและถวายทาน
เบื้องหน้าก็จะได้ไปสวรรค์ จึงได้ออกจาก
ป่าเดินทางถึงเมืองสาวัตถีตามลำดับ คิดว่า
วันนี้เราเข้าเฝ้าพระศาสดาฟังธรรม วัน

พรุ่งนี้จึงจะเยี่ยมมารดาบิดาแต่เช้าตรู่
จากนั้นเข้าไปในวัดพระเชตุวัน

วันนั้น เวลาใกล้รุ่ง พระศาสดาทรง
ตรวจดูสัตว์โลก ทรงเห็นอุบิสมัยแห่งปฐม
มรรคของพระภิกษุนั้น พอท่านมานั่ง ทรง
พรรณนาคุณของมารดาบิดาด้วยมาตาปิตุ-
โปสกสูตร ท่านฟังจบแล้วคิดว่า เรามา
ด้วยตั้งใจว่า จะเป็นคฤหัสถ์เลี้ยงดูมารดา
บิดา แต่พระศาสดาตรัสว่า เป็นนักบวช
อยู่นี้แหละก็เลี้ยงดูมารดาบิดาได้ ถ้าเรา
ไม่เข้าเฝ้าพระศาสดาก่อนไป ก็พึงเสื่อม
จากการบวช เช่นนี้ ต่อไปนี้ เรายังเป็น
นักบวชอยู่นี้แหละ จะเลี้ยงดูมารดาบิดา

วันรุ่งขึ้น เมื่อท่านได้รับสลากแล้ว
เข้าไปยังหมู่บ้าน รับข้าวต้มและข้าวสวย
แล้วให้มารดาบิดา ส่วนตนเที่ยวบิณฑบาต
ฉันเสร็จแล้วก็ทำที่อยู่ให้มารดาบิดา นับ
แต่นั้น ท่านก็ปรนนิบัติเลี้ยงดูเป็นประจำ
เมื่อท่านทำอยู่อย่างนี้ บางวัน หลังจาก
ท่านให้อาหารมารดาบิดาแล้ว ตนเองก็
เที่ยวบิณฑบาต เมื่อได้ก็ฉัน เมื่อไม่ได้ก็
ไม่ฉัน แต่วันที่ไม่ได้มีมากกว่า เมื่อท่านได้
ผ้าอาบน้ำฝน หรือผ้าชนิดอื่นๆ ก็ให้มารดา
บิดา ส่วนตัวท่านเอาผ้าเก่าที่มารดาบิดา
ใช้สอยแล้วมาปะ มาย้อมแล้วใช้สอย
ท่านถูกความกังวลในการเลี้ยงดูมารดาบิดา
บีบคั้นอย่างนั้น จึงชুবอม ผิวพรรณก็
หม่นหมอง ภิกษุทั้งหลายเห็นเข้าจึงถาม
ได้ฟังที่ท่านเล่าแล้วก็ตำหนิท่าน แล้วไป
กราบทูลพระศาสดา

พระพุทธรองค์รับสั่งให้เรียกท่านมา ทั้งที่ทรงทราบเรื่องราว แต่ทรงรับสั่งให้เล่าเรื่องราวให้ฟังจนจบ จากนั้นทรงประทานสาธุการ ทรงประสงค์จะประกาศความประพฤติในกาลก่อนของพระองค์เอง จึงตรัสว่า ภิกษุ... คนที่เธอเลียดูเป็นอะไรของเธอ ท่านทูลตอบว่า เป็นมารดาบิดาของข้าพระองค์พระเจ้าข้า พระศาสดาทรงประทานสาธุการ ๓ ครั้ง ว่า สาธุ สาธุ แล้วตรัสว่า เธอตั้งอยู่ในทางที่เราดำเนินไปแล้ว แม้เราก็กเคยเลียดูมารดาบิดาก่อน จากนั้นตรัสสุวรรณสามชาดก ในมหานิบาต แล้วตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย การเลียดูมารดาบิดาเป็นวงศ์ของบัณฑิตทั้งหลาย จากนั้น ทรงประกาศสังขจะทั้งหลาย ในเวลาจบสังขจะ ภิกษุนั้นได้เป็นพระโสดาบัน

บุตรผู้เลียดูมารดาบิดาย่อมพ้นจากภัยอันตราย

บุคคลผู้บำรุงเลียดูมารดาบิดา แม้ถูกยิงด้วยลูกศรอาบยาพิษ ก็พ้นจากทุกข์ คือความตายอย่างเช่นสุวรรณสามโพธิสัตว์

ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์เป็นดาบสชื่อสุวรรณสาม อยู่ในอาศรมที่ท้าวสักกะประทานไถ่ผึ่งแม่น้ำชื่อมคัสสมตา ในกรุงพาราณสี ปรณนิบัติมารดาบิดาตาบอดสมัยนั้น กษัตริย์กรุงพาราณสีพระนามว่า กปิลยักษ เพราะพระองค์มีความโลภในเนื้อ (กวาง, สัตว์ที่มีหนังเป็นประโยชน์)

จึงทรงมอบราชสมบัติแก่พระมารดา เสด็จไปสู่ป่าหิมพานต์พระองค์เดียว ทรงฆ่าเนื้อแล้วเสวยเนื้อ พลังเสด็จเที่ยวไปถึงที่นั่น ทรงพบรอยเท้าเนื้อที่ท่าตักน้ำดื่มของสามดาบส จึงทรงทำชุ่มด้วยกิ่งไม้ซ้อนพระองค์อยู่ พอถึงเวลาเย็น ทรงเห็นสามดาบสเดินมาพร้อมฝูงเนื้อติดตามห้อมล้อมอาบน้ำเสร็จแล้วกำลังจะไป จึงยิงลูกศรอาบยาพิษ พระโพธิสัตว์พอถูกยิงก็ล้มลงนอน ขณะที่มองหาคนทำผิดอยู่ ได้พุดจาอ่อนหวาน พระราชาทรงสดับวาจาขึ้นทรงดำริว่า ผู้นี้แม้ถูกเรายิงล้มลงแล้วยังไม่ตำหนิเรา แต่กลับร้องเรียกด้วยถ้อยคำน่ารัก พอเสด็จไปใกล้ ทรงเห็นสามดาบสเจ็บปวดทรมานก็ทรงกันแสง

ขณะนั้น เทพธิดาชื่อ วสุนธรี อยู่ประจำที่เขาคันธมาถน์ เคยเป็นมารดาพระมหาสัตว์ในอรรถภาพที่ ๗ รู้เหตุขึ้นแล้วคิดว่า ถ้าเราไม่ไปที่นั่น พ่อสามบุตรเราจะตาย เมื่อเขาตายมารดาบิดาของพ่อสามก็อดอาหารซูบผอมตาย แม้พระราชาก็จะมีพระหฤทัยแตกสิ้นพระชนม์ แต่เมื่อเราไป พระราชาจะเสด็จไปอาศรมแล้วพามารดาบิดาของพ่อสามมา เมื่อมาแล้วจะทำสังขกิริยา เราเองก็จะทำ ด้วยวิธีนี้ บุตรเราจะได้ชีวิต แม้มารดาบิดาของเขาจะหายจากตาบอด ฝ่ายพระราชาจะทรงสดับเทศนาของพ่อสามแล้วเสด็จไปสู่พระนคร ทรงทำบุญทั้งหลายมีทานเป็นต้น ครองราชสมบัติโดยธรรม แล้วจักเกิดในสวรรค์

เมื่อเทพธิดาคิดอย่างนี้แล้ว จึงไปที่นั่น ไม่ปรากฏกายให้เห็น ยืนในอากาศกล่าวว่า

มหาราชเจ้า พระองค์จงทรงเลี้ยงคน ตาบอดทั้งสองนั้นเหมือนพ่อสามเกิด เมื่อเป็นอย่างนั้น พระองค์จะไปสู่สุคติ

พระราชาสดับค้ำนั้นแล้ว เสด็จไป อาศรมเพื่อเลี้ยงดูมารดาบิดาของสามดาบส ทรงเล่าเรื่องราวทั้งหมด เมื่อมารดาบิดา ของสามดาบสทูลว่า มหาราชเจ้า ถ้าอย่าง นั้นขอพระองค์โปรดนำข้าพเจ้าทั้ง ๒ ไป ที่นั่นด้วยเถิด ก็ทรงนำท่านทั้ง ๒ ไปหา สุวรรณสาม เมื่อมารดาบิดาของสามดาบส มาถึง ก็ได้ทำสังจกิริยา สามดาบสนอน พลิกตัว จากนั้น เทพธิดาได้ทำสังจกิริยา พอจบสังจกิริยาสามดาบสก็หายโรค ลูก ขึ้นได้ ความอัศจรรย์ทุกอย่าง คือ การ หายโรคการหายจากตาบอด อรุณขึ้น และการที่ชนทั้ง ๔ นั้น ปรากฏในอาศรม ด้วยอานุภาพแห่งเทพธิดา ได้มีในขณะ เดียวกัน

ต่อมา พระโพธิสัตว์แสดงธรรมแก่ พระราชาว่า บุคคลผู้เลี้ยงดูมารดาบิดา โดยธรรม แม้เทวดาก็ช่วยแก้ไข นักปราชญ์ ก็สรรเสริญเขาในโลกนี้ ในโลกหน้าเขาก็ บันเทิงในสวรรค์ แล้วแสดงราชธรรมจรรยา ๑๐ ประการว่า ขอให้พระราชาทรงประพฤติ ราชธรรมในพระมารดาพระบิดา ในพระ- โอรสและพระชายา เป็นต้น เพราะเป็น เหตุให้ผู้ประพบัติไปสู่สวรรค์ และสุดท้าย ขอให้พระราชาทรงประพฤติธรรม เทวดา

มีพระอินทร์เป็นหัวหน้า พร้อมทั้งพรหม บรรลุทิพย์คือ ได้ยศอันเป็นทิพย์ในเทวโลก และพรหมโลก เพราะธรรมคือสุจริตมีกาย สุจริตเป็นต้น ที่ตนประพบัติแล้วในโลกนี้ ฉะนั้น ขอพระองค์แม่สละพระชนม์ก็อย่า ทรงประมาทธรรม

พระราชาทรงสดับค้ำนั้นแล้ว มีพระ- ราชหฤทัยยินดี ทรงรับศีล ๕ ทรงไหว้ พระโพธิสัตว์ เสด็จไปยังพระนครของ พระองค์ ทรงทำบุญมีทานเป็นต้น ทรง ครองราชสมบัติโดยธรรมเมื่อสิ้นพระชนม์ แล้ว ได้เสด็จเข้าถึงสวรรค์ ฝ่ายพระโพธิสัตว์ ทำมานและอภิญญาให้บังเกิดแล้ว เข้าถึง พรหมโลกพร้อมกับมารดาบิดา

ทิศเบื้องหน้าคือมารดาบิดา บุตรพึงบำรุง อย่างไร

มารดาบิดา เรียกว่า ทิศเบื้องหน้า เพราะเป็นผู้มีอุปการะเลี้ยงดูบุตรมาก่อน บุตรพึงบำรุงด้วยฐานะ ๕ ประการ คือ

๑. เราอันท่านเลี้ยงแล้ว จักเลี้ยง ท่านตอบ เราเป็นผู้ที่มารดาบิดาเลี้ยงดู ตั้งแต่เกิดด้วยการทำให้บุตรได้รับความสุข และปราศจากความทุกข์ต่างๆ ให้ดื่มให้นม ให้ข้าวปลาอาหารจนเต็มใหญ่ คราวป่วย ท่านดูดน้ำมูก เช็ดน้ำมูกให้ อาบน้ำให้ แต่งตัวให้ เลี้ยงดู ประคับประคองบุตร ฉะนั้น เราจะเลี้ยงมารดาบิดาผู้แก่ ด้วย กิจเช่น การล้างเท้า ให้อาบน้ำ ให้ข้าวต้ม ข้าวสวย เป็นต้น

๒. **จักช่วยทำกิจของท่าน** เราจักพักกิจการงานของตนไว้ ไปทำกิจที่เกิดขึ้นในเรือนของมารดาบิดา

๓. **จักดำรงวงศ์สกุล** เราจะไม่ให้สมบัติของมารดาบิดามีนาเงินทองเป็นต้นฉิบหายไป จะรักษาไว้จะนำมารดาบิดาออกไปจากวงศ์ที่ไม่ตั้งอยู่ในธรรม แล้วตั้งไว้ในวงศ์ที่ตั้งอยู่ในธรรม จะไม่ตัดทอนภักดิ์ทั้งหลายที่วงศ์สกุลนำมาแล้ว แต่จะให้เป็นไปด้วยดี

๔. **จักปฏิบัติตนให้เป็นผู้ควรรับทรัพย์มรดก** เราจักประพฤติตนอยู่ในโอวาทของมารดาบิดา เพราะมารดาบิดาย่อมถึงการตัดขาด คือสละบุตรที่ไม่ประพฤติตนอยู่ในโอวาทของตน ผู้ปฏิบัติผิด ทำให้ไม่เป็นบุตร บุตรเช่นนั้นเป็นผู้ไม่ควรรับทรัพย์มรดก แต่จะทำบุตรผู้ประพฤติตนอยู่ในโอวาทให้เป็นเจ้าของสมบัติในสกุล

๕. **เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว จักตามเพิ่มทักษิณาให้** เราจักทำการให้ส่วนบุญแก่มารดาบิดา ตามเพิ่มทานให้ ตั้งแต่วันที่ ๓ เพื่อให้ทานนั้นถึงแก่มารดาบิดาที่ล่วงลับไป

ถามว่า ทานนั้นจะถึงมารดาบิดาผู้ล่วงลับไปแล้วหรือไม่ เรื่องนี้พระศาสดาตรัสแก่ชาณฺโสณิพราหมณ์ มีใจความว่า

ทานที่มีมิตรและอำมาตย์ หรือญาติ-สาโลหิต ตามส่งให้ ย่อมไม่สำเร็จแก่ผู้ล่วงลับที่เกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน มนุษย์

และเทวดา เพราะสัตว์นรก ดำรงอัตภาพอยู่ได้ด้วยอาหารคือกรรมเป็นเหตุเกิดในนรก สัตว์เดรัจฉานดำรงอัตภาพอยู่ได้ด้วยหญ้าและใบไม้ เป็นต้น มนุษย์ดำรงอัตภาพอยู่ได้ด้วยข้าวสุกและขนม เป็นต้น และเทวดาดำรงอัตภาพอยู่ได้ด้วยสุขาโภชน เป็นต้น

แต่ทานที่มีมิตรและอำมาตย์ หรือญาติสาโลหิต ตามส่งให้ ย่อมสำเร็จแก่ผู้ล่วงลับที่เกิดในเปรตวิสัย เพราะเปรตย่อมดำรงอัตภาพอยู่ได้ในเปรตวิสัยด้วยของไม่สะอาด มีน้ำลายและน้ำมูก เป็นต้น หรือด้วยทานที่มีมิตรและอำมาตย์ หรือญาติสาโลหิตของเขาตามส่งให้

ถ้าญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปไม่เข้าถึงฐานะบริโภคนั้นได้ ญาติสาโลหิตอื่นๆ ผู้ล่วงลับไปที่เข้าถึงฐานะคือเกิดเป็นเปรต ย่อมบริโภคนั้น เพราะโอกาสที่บุคคลจะว่างเว้นจากญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยกาลช้านานนี้ ย่อมไม่มี

ถามว่า ถ้าทานที่ตามส่งให้ไม่สำเร็จแก่ผู้ล่วงลับไป เพราะไม่อยู่ในฐานะที่จะบริโภคนั้นได้ เช่น เกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน เป็นต้น ใครจะบริโภคนั้น

ตอบว่า ฐานะที่จะพึงว่างจากญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยกาลช้านานนี้ ไม่ใช่ฐานะ ไม่ใช่โอกาส ถึงอย่างไร แม้ทายกผู้ถวายทานก็ไม่ไ้ผล คือ ทายกมุ่งหมาย

ผู้ใดจึงให้ทาน ทานนั้นจะสำเร็จก็ตาม ไม่สำเร็จก็ตาม ทายกย่อมได้ผลแห่งทานนั้นแน่นอน

ถ้าญาติทั้งหลายถวายทานแล้ว กล่าว ว่า “อิหฺม โน ญาติินฺ โหตุ ขอทานนี้จิงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า” เปรตทั้งหลายเหล่านั้นไปในที่นั้นแล้วอนุโมทนาทานนั้นก็ถึงแก่เปรตเหล่านั้น และเปรตเหล่านั้นได้สมบัติ เหมือนพวกเปรตที่เคยเป็นญาติของพระเจ้าพิมพิสาร

บุตรผู้เลี้ยงดูมารดาบิดาได้รับประโยชน์ เกื้อกูลในปัจจุบัน

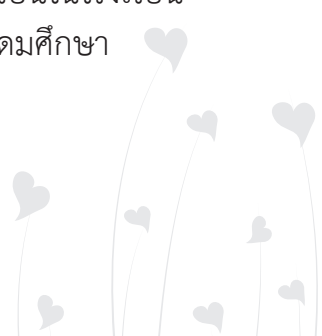
ทิศเบื้องหน้าคือมารดาบิดาที่บุตรเลี้ยงดูแล้ว ย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยฐานะ ๕ ประการ คือ ห้ามบุตรจากความชั่ว ให้บุตรตั้งอยู่ในความดี ให้ศึกษา ศิลปะ จัดหาภรรยาที่สมควรให้ มอบทรัพย์มรดกให้ในเวลาสมควร

๑. ห้ามบุตรจากความชั่ว มารดาบิดากล่าวโทษที่บุตรทำกรรมชั่ว เช่น ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เป็นต้น ที่บุตรกำลังทำในปัจจุบันและจะทำในอนาคต ย่อมห้ามว่า ลูกอย่าทำบาปกรรมเช่นนั้นนะ ย่อมติเตียนแม้บาปกรรมที่บุตรทำแล้ว

๒. ให้บุตรตั้งอยู่ในความดี บางครั้งมารดาบิดาต้องเอารางวัลมาให้บุตรแล้วใช้ให้ทำกุศล เช่น การสมาทานศีลเป็นต้น เหมือนอย่างอนาถปิณฑิกเศรษฐี

เศรษฐีพูดกะบุตรชื่อ กาศะ ที่ไม่ทำกุศลมีการเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นต้นว่า ลูก จงรักษาอุโบสถ ฟังธรรมในวัดแล้วกลับมา พ่อจะให้ทรัพย์ ๑๐๐ กหาปณะ นายกาสะอยากได้ทรัพย์จึงรักษาอุโบสถไปถึงวัดแล้วไม่ยอมฟังธรรม นอนหลับอยู่ที่สบาย รุ่งเช้าก็กลับบ้าน เมื่อยังไม่ได้ทรัพย์ก็ไม่ยอมทานข้าว รุ่งเช้าวันหนึ่งเศรษฐีบอกว่า ลูก จงเรียนธรรมะบทหนึ่งในสำนักพระศาสดาแล้วจึงกลับมา พ่อจะให้ลูก ๑,๐๐๐ กหาปณะ เขาต้องการเรียนธรรมะบทเดียวแล้วหนีไป แต่พระศาสดาทำให้เขากำหนดจดจำไม่ได้ เขาจึงลืมธรรมะบทนั้น จึงคิดว่า จะเรียนธรรมะบทต่อไป ขณะยืนฟังอยู่ก็ได้เป็นพระโสดาบัน วันรุ่งขึ้น กลับบ้านพร้อมกับพระศาสดา นี้กละอายใจเพราะเศรษฐีเอาทรัพย์มาให้ต่อหน้าพระศาสดา ไม่อยากจะได้รับห่อทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะ ที่บิดาส่งให้

๓. ให้ศึกษาศิลปะ มารดาบิดาทราบว่าบุตรตั้งอยู่ในโอวาทของตน จึงให้ศึกษาศิลปะวิชาการต่างๆ ที่ไม่มีโทษ ในสมัยก่อน เช่น มุทธา คือการตั้งสัญญาไว้ที่ข้อมือทั้งสองข้าง แล้วนับด้วยปลายนิ้วมือ โดยนับว่า เมื่อจับข้อมือนี้นี้แล้ว เป็น ๑๐๐ เมื่อจับข้อมือนี้นี้ เป็น ๑,๐๐๐ เป็นต้น ในสมัยนี้ ก็ให้เข้าเรียนในโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยศึกษาถึงอุดมศึกษา

๔. จัดหารรยาที่สมควรให้ มารดาบิดาจัดหารรยาที่สมควรคือคู่ควรกันด้วยสกุล มรรยาท รูปร่าง โภคทรัพย์ และบริวาร เป็นต้น

๕. มอบทรัพย์มรดกให้ในเวลาสมควร มารดาบิดาย่อมให้ทรัพย์ในสมัย ๒ คือ ๑. นิจจสมัย สมัยที่ให้ทรัพย์เนื่องๆ เช่น มารดาบิดาให้โอวาทบุตรว่า ลูกจงลุกขึ้นๆ ถือเอาโภคทรัพย์นี้ โภคทรัพย์นี้เป็นเสปียงของลูก ลูกจงใช้โภคทรัพย์นี้ทำกุศล ๒. กาลสมัย สมัยที่สมควรจะให้ เช่น มารดาให้ในกาลที่ไว้จุกตอนเป็นเด็ก เมื่อบุตรธิดาเป็นหนุ่มสาว เมื่อบุตรธิดาแต่งงานมีครอบครัว หรือในกาลที่ให้โอวาทบุตรผู้นอนบนเตียงเป็นที่ตายในปัจฉิมกาลว่า ลูกจงทำกุศลด้วยโภคทรัพย์นี้

สรุปมารดาบิดาผู้เลี้ยงดูบุตร

ญาติโยมสาธุชนทั้งหลาย หัวข้อพุทธภาษิตที่ตั้งไว้ในเบื้องต้นว่า **พหุมาตมาตูปิตโร** เป็นต้น ก็มีอรรถาธิบายขยายความดังกล่าวแล้ว ส่วนใจความสำคัญของธรรมภาษิตนี้ มีดังนี้

มารดาบิดาคือผู้ให้กำเนิดบุตร เป็นผู้อนุเคราะห์บุตรของตน คืออุปการะบำรุงเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ ให้สามารถเลี้ยงตนและครอบครัวได้ เป็นผู้แสดงโลกนี้แก่บุตร ฉะนั้น จึงเรียกท่านทั้ง ๒ ว่าพรหม เพราะมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาในบุตร, บูรพาจารย์ เพราะเป็นอาจารย์คนแรกของบุตร เช่นสอนให้นั่งให้ยืน ให้พูด เป็นต้น, อาหุเนยบุคคลของบุตร เพราะเป็นผู้ควรรับปัจจัย ๔ ที่บุตรนำมาบูชา

เพราะฉะนั้น บุตรผู้เป็นบัณฑิตพึงตอบแทนด้วยกิจ ๒ อย่าง คือ ด้วยการกราบไหว้และสักการะคือปัจจัย ๔ และด้วยฐานะ ๕ ประการ เช่น เราอันท่านเลี้ยงมาแล้ว จักเลี้ยงท่านตอบ เป็นต้น เพราะบุตรทั้งหลายผู้ปรนนิบัติเลี้ยงดูมารดาบิดานั้น บัณฑิตทั้งหลายย่อมสรรเสริญในโลกนี้ ละจากโลกนี้ไปแล้วก็ดำรงอยู่ในสวรรค์ บันเทิง ร่าเริง ด้วยทิพยสมบัติ และมารดาบิดาย่อมสงเคราะห์ด้วยฐานะ ๕ ประการ เช่น ห้ามบุตรจากความชั่วให้ตั้งอยู่ในความดี เป็นต้น มีนัยดังพรรณนามาฉะนี้

สัลเลขธรรม

ชวนกันขัดเกลา ช่วงเข้าพรรษา

ธีรปัญญา

ในยุคสมัยที่วิทยาการทางวัตถุเจริญขึ้น กิริยาอย่างหนึ่งที่คนเราไม่ค่อยได้ทำกันแล้วเพราะมีเครื่องจักรทำให้แทน ก็คือ **การกลึง** การกลึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากในการทำสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งในสมัยก่อนต้องมีสายพานเชือกที่คอยชักเข้า ชักออก ให้เป็นหมุนเพื่อจะได้ปับ ตัด ลับ หรือเจียให้เป็นรูปทรงต่างๆ ตามต้องการ กิริยานี้คงต้องใช้ความเพียรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและต้องมีสมาธิอยู่กับการเคลื่อนไหวนวนสมควร ซึ่งพระพุทธรูปเจ้าได้ทรงนำ กิริยาการกลึงนี้มาใช้อุปมาในหลายๆ เรื่อง เช่นการตามดูลมหายใจสั้น-ยาว ในมหาสติปัฏฐานสูตร เป็นต้น

กิริยาการกลึง พจนานุกรมแปลว่าการทำให้กลมด้วยอาการหมุน น่าจะรวมถึงการกลาให้เป็นรูปทรงที่ต้องการด้วย สิ่งที่ไม่ได้เกลาย่อมหยาบ นำไปใช้ไม่สะดวก ระคายมือ การกลาทำให้วัตถุเรียบ ประณีต เหมาะแก่การใช้งานฉันทใด จิตที่หยาบก็เหมือนกันคงจะใช้อะไรไม่ค่อยได้ ฉะนั้น การขัดเกลา กล่อมกลาจิตใจให้เกลี้ยงเกลา

จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับชาวพุทธเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลเข้าพรรษานี้ แค่ “อดเหล้าเข้าพรรษา” น่าจะยังไม่พอ ต้องพากัน “ขัดเกลาเข้าพรรษา” ด้วย จึงจะสมบูรณ์ ดังนั้นในฉบับนี้จึงขอแนะนำเสนอพระสูตรเกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง อันมาในสัลเลขสูตร ซึ่งเป็นพระสูตรที่ ๘ ใน มูลปณณาสก มัชฌิมนิกาย สุตตันตปิฎก

สัลเลข การขัดเกลา ความขัดเกลา (ขัดเกลา กิเลส) **ถึ** บทหน้า **ถิข** **เลขเน** ในการขีด

พระสูตรนี้พระพุทธรูปองค์ทรงตอบปัญหาของพระจุนทะ (น้องชายคนหนึ่งของพระสารีบุตร) ที่ถามว่า เมื่อภิกษุใส่ใจเพียงปัญญาเบื้องต้น ก็จะสลัดทิ้งทิฐิต่างๆ ในโลก (เกี่ยวกับอัตตภาวะ และโลกภาวะ เป็นต้น) ได้หรือ ? พระองค์ทรงตอบว่า เมื่อภิกษุเห็นทิฐิเหล่านั้นว่ามีใช้ของเรา มีใช้เรา มีใช้ตัวตนของเรา ก็จะสลัดทิ้งทิฐิเหล่า

นั้นได้ แล้วตรัสต่อไปว่า บางคนเจริญสมาธิ
ชั้นต่างๆ (ตั้งแต่รูปฌานจนถึงอรุฌาน)
ที่ทำให้อยู่เป็นสุขในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังไม่
กล่าวว่าได้ขัดกิเลสในอริยวินัยนี้ แล้วได้
ตรัสบอกข้อปฏิบัติเพื่อขัดเกลาภิเลสมี
ทั้งหมด ๔๔ ข้อ แม้พระสูตรนี้จะตรัสกะ
พระจุนทะก็ตามแต่โดยรูปศัพท์แล้ว คำว่า
“จุนทะ” ยังหมายถึงพวกเราทุกคนที่ต้องการ
จะกลิ้ง (ขัดเกลา)กิเลสออกไป ได้เช่นกัน
เรามาด้วยกันว่า เราควรจะต้องตั้งใจไว้อย่างไร
จึงจะเป็นการขัดเกลาที่ถูกต้อง

จุนท การกลิ้ง (กิริยาทำให้กลมด้วย
อาการหมุน) **เฉทน-นิสามเนสฺ** ในการ
ตัดการลับ

อิระ โข ปนะ โว จุนทะ สัลเลโข
กะระณียो.

ดูก่อนจุนทะ เธอทั้งหลาย พึงทำความ
ขัดเกลาภิเลสในข้อเหล่านี้แล :

๑) **ปะเร วิหิงสะกา ภาวิสสันติ มะยะ-**
เมตตะ อะวิหิงสะกา ภาวิสสามาติ
สัลเลโข กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นเป็นผู้เบียดเบียน
เราจักไม่เบียดเบียน.

๒) **ปะเร ปาณาติปาตี ภาวิสสันติ**
มะยะเมตตะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระตา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นกระทำปาณาติบาต
เราจักเว้นขาดจากปาณาติบาต.

๓) **ปะเร อะทินนาทายี ภาวิสสันติ**
มะยะเมตตะ อะทินนาทานา ปะฏิ-
วิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นกระทำอทินนาทาน
เราจักเว้นขาดจากอทินนาทาน.

๔) **ปะเร อะพรหมะจารี ภาวิสสันติ**
มะยะเมตตะ พรหมะจารี ภาวิสสา-
มาติ สัลเลโข กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นไม่ประพฤติพรหมจรรย์
เราจักประพฤติพรหมจรรย์.

๕) **ปะเร มุสาวาที ภาวิสสันติ มะยะ**
เมตตะ มุสาวาทา ปะฏิวิระตา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นพูดเท็จ
เราจักเว้นขาดจากการพูดเท็จ.

๖) **ปะเร ปิสฺฐะวาจา ภาวิสสันติ**
มะยะเมตตะ ปิสฺฐายะ วาจาเย
ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นพูดส่อเสียด
เราจักเว้นขาดจากการพูดส่อเสียด.

๗) **ปะเร ฆะรุสะวาจา ภาวิสสันติ**
มะยะเมตตะ ฆะรุสายะ วาจาเย
ปะฏิวิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.

เมื่อผู้อื่นพูดคำหยาบ
เราจักเว้นขาดจากการพูดคำหยาบ.

- ๘) ปะเร สัมผัสปะลาปี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมผัสปะลาปา ปะฐิ-
วิระตา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นพูดเพื่อเจ้า
เรารู้จักเว้นขาดจากการพูดเพื่อเจ้า.
- ๙) ปะเร อะภิชณาลู ภาวิสสันติ มะยะ
เมตตะ อะนะภิชณาลู ภาวิสสามาติ
สัลเลโข กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นมากด้วยความเพ็งเล็งอยาก
ได้ เรารู้จักไม่มากด้วยความเพ็งเล็ง
อยากได้.
- ๑๐) ปะเร พยาป็นนะจิตตา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ อัพยาป็นนะจิตตา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นมีจิตพยาบาท
เรารู้จักไม่มีจิตพยาบาท.
- ๑๑) ปะเร มิจฉาทิฏฐิกา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาทิฏฐิกา ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาทิฐิ เรารู้จักมีสัมมาทิฐิ.
- ๑๒) ปะเร มิจฉาสังกัปปา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาสังกัปปา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสังกัปปะ
เรารู้จักมีสัมมาสังกัปปะ.
- ๑๓) ปะเร มิจฉาวาจา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาวาจา ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข กะระณียो.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวาจา
เรารู้จักมีสัมมาวาจา.
- ๑๔) ปะเร มิจฉากัมมันตา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมากัมมันตา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียอ.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉากัมมันตะ เรารู้จักมี
สัมมากัมมันตะ.
- ๑๕) ปะเร มิจฉาอาชีวา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาอาชีวา ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข กะระณียอ.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาอาชีวะ
เรารู้จักมีสัมมาอาชีวะ.
- ๑๖) ปะเร มิจฉาวายามา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาวายามา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข กะระณียอ.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวายามะ
เรารู้จักมีสัมมาวายามะ.
- ๑๗) ปะเร มิจฉาสะตี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาสะตี ภาวิสสา-
มาติ สัลเลโข กะระณียอ.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสติ เรารู้จักมีสัมมาสติ.
- ๑๘) ปะเร มิจฉาสะมาธิ ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาสะมาธิ ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข กะระณียอ.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาสมาธิ
เรารู้จักมีสัมมาสมาธิ.
- ๑๙) ปะเร มิจฉาญานี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ สัมมาญานี ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข กะระณียอ.

- เมื่อผู้อื่นมีมิจฉายาณะ
เราจักมีสัมมาฉายาณะ.
- ๒๐) ปะเร มิจฉาวิมุตตี ภาวิสสันติ
มะยะเมตถะ สัมมาวิมุตตี ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นมีมิจฉาวิมุตติ เราจักมี
สัมมาวิมุตติ.
- ๒๑) ปะเร ถีนะมิทระปะริยฎฐิตา ภา-
วิสสันติ มะยะเมตถะ วิคะตะ-
ถีนะมิทธา ภาวิสสามาติ สัลเลโข
ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นมีความง่วงเหงาหาวนอน
กลุ้มรุม เราจักปราศจากความง่วง
เหงาหาวนอน.
- ๒๒) ปะเร อุทระตา ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ อะนุทระตา ภาวิสสามาติ
สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นฟุ้งซ่าน เราจักไม่ฟุ้งซ่าน.
- ๒๓) ปะเร เวจิกิจฉี ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ ตินณะวิจิกิจฉา ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นมีความสงสัย
เราจักข้ามพ้นความสงสัย.
- ๒๔) ปะเร โภระนา ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ อักโภระนา ภาวิสสามาติ
สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นมักโกรธ เราจักไม่มักโกรธ.
- ๒๕) ปะเร อุปะนาหิ ภาวิสสันติ มะ-
ยะเมตถะ อะนุปะนาหิ ภาวิส-
สามาติ สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นผูกโกรธ^{๑)} เราจักไม่ผูกโกรธ.
- ๒๖) ปะเร มักขี ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ อะมักขี ภาวิสสามาติ
สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นลบหลู่คุณ^{๒)}
เราจักไม่ลบหลู่คุณ.
- ๒๗) ปะเร ปะหาสี ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ อะปะหาสี ภาวิสสามาติ
สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นแข่งดี^{๓)} เราจักไม่แข่งดี.
- ๒๘) ปะเร อิสสุกั ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตถะ อะนิสสุกั ภาวิสสามาติ
สัลเลโข ภาวะณีโย.
เมื่อผู้อื่นริษยา เราจักไม่ริษยา.

๑) อุปะนาโห ความผูกเวรหมายมั่นกัน

๒) มักโข ความลบหลู่คุณเขา การลบถ้อยปิดซ่อนคุณค่าความดีของผู้อื่น

๓) ปะหาโส ความตีเสมอ ยกตัวขึ้นเทียมเขา เอาตัวขึ้นตั้งขวางไว้ไม่ยอมให้ใครดีกว่าตน

- ๒๙) ปะเร มัจฉะรี ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อะมัจฉะรี ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นตระหนี่^๔ เราจักไม่ตระหนี่.
- ๓๐) ปะเร สะฐา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อะสะฐา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นโอ้อวด^๕ เราจักไม่โอ้อวด.
- ๓๑) ปะเร มายาวิ ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อะมายาวิ ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นมีมารยา^๖ เราจักไม่มีมารยา.
- ๓๒) ปะเร ถัทธา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อะถัทธา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นกระด้าง^๗ เราจักไม่กระด้าง.
- ๓๓) ปะเร อะติมานี ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อะนะติมานี ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นดูหมิ่นท่าน
เราจักไม่ดูหมิ่นท่าน.
- ๓๔) ปะเร ทุพพะจา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ สุวะจา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นเป็นผู้ว่ายาก
เราจักเป็นผู้ว่าง่าย.
- ๓๕) ปะเร ปาปะมิตตา ภาะวิสสันติ
มะยะเมตตะ กัลยาณะมิตตา
ภาะวิสสามาติ สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นมีมิตรชั่ว เราจักมีมิตรดี.
- ๓๖) ปะเร ปะมัตตา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อัมปะมัตตา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นประมาท^๘ เราจักไม่ประมาท.
- ๓๗) ปะเร อะสัทธา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ สัทธา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นไม่มีศรัทธา เราจักมีศรัทธา.
- ๓๘) ปะเร อะหิริกา ภาะวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ หิริมะนา ภาะวิสสามาติ
สัลเลโข ภาะระณียะ.
เมื่อผู้อื่นไม่มีหิริ เราจักมีหิริ.

๔) มัจฉะริยัง ความตระหนี่หวงแหน แบ่งแยกกีดกัน เรื่องที่อยู่อาศัย ท้องถิ่นดินแดน เรื่องการได้
ลาภผลประโยชน์ เรื่องพงศ์เผ่าเหล่ากอชาติพันธุ์พวกพ้อง เรื่องชนชั้นวรรณะสีผิว และเรื่อง
วิชาความรู้ ผลสำเร็จทางภูมิธรรมภูมิปัญญา

๕) สะฐะยั้ง ความโอ้อวดตัว ให้ยิ่งกว่าคุณที่ตนมีอยู่

๖) มายา ความเป็นคนเจ้าเล่ห์เจ้ากล กลบเกลื่อนสิ่งที่ไม่ดีที่ตนทำได้

๗) ถัมโ ความสำเร็จกระด้างดื้อดึง เมื่อเขาสั่งสอนว่ากล่าวโดยธรรมโดยชอบ

๘) ปะมาโท ความประมาท การเป็นอยู่อย่างขาดสติ ดำเนินชีวิตถลาลงไปในทางเสื่อม ละเลย
หน้าที่ที่พึงรับผิดชอบ ปล่อยโอกาสสำหรับความดีงาม และความเจริญก้าวหน้าให้ผ่านไป ไม่
ตระหนักในสิ่งที่พึงทำและพึงเว้น

๓๙) ปะเร อะโนตตปปี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ โอตตปปี ภาวิสสา-
มาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.
เมื่อผู้อื่นไม่มีโอตตปปะ
เราจักมีโอตตปปะ.

๔๐) ปะเร อปปะสุตา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ พหุสสุตา ภาวิสสา-
มาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.
เมื่อผู้อื่นมีสุตตะน้อย
เราจักมีสุตตะมาก.

๔๑) ปะเร กุสีตา ภาวิสสันติ มะยะ-
เมตตะ อารัทธะวิริยา ภาวิสสา-
มาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.
เมื่อผู้อื่นขี้เกียจ
เราจักปรารถนาความเพียร.

๔๒) ปะเร มุญฺฐัสสะตี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ อุปฺปญฺฐิตะสะตี ภาวิ-
สสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.
เมื่อผู้อื่นมีสติอันหลงลืม
เราจักมีสติตั้งมั่น.

๔๓) ปะเร ทุปป์ญญา ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ ปญญาสัมปันนา
ภาวิสสามาติ สัลเลโข ภาวะณียโย.
เมื่อผู้อื่นมีปัญญาทราวม
เราจักถึงพร้อมด้วยปัญญา.

๔๔) ปะเร สันทิฏฐิปะรามาสี-อาธานะ
คาหิ-ทูปปะภูนิสสัคคี ภาวิสสันติ
มะยะเมตตะ อะสันทิฏฐิปะรา-
มาสี-อะนารานะคาหิ-สุปะภูนิส-

สัคคี ภาวิสสามาติ สัลเลโข
ภาวะณียโย.

เมื่อผู้อื่นยึดติด ถือมั่นทิฐิของตน
สลัดทิ้งได้ยาก เราจักไม่ยึดติด
ถือมั่นทิฐิของตน สลัดทิ้งได้ง่าย.

อิติ โข จุนทะ เทลิตโต มะยา
สัลเลชปะปริยาโย, เทลิตโต จิตตูปปาทะ
ปะริยาโย, เทลิตโต ปะริกัมมะนะปะริ-
ยาโย, เทลิตโต อุปะริภาวะปะริยาโย,
เทลิตโต ปะรินิพพานะปะริยาโย.

ดูกรจุนทะ เหตุแห่งการขัดเกลา
กิเลส เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่งการเกิด
กุศลจิต เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่งการ
หลีกเลียง เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่งการ
ไปสู่เบื้องบน เราได้แสดงแล้ว, เหตุแห่ง
ความดับสนิท เราได้แสดงแล้ว ด้วยประการ
ฉะนี้.

ยัง โข จุนทะ สัตถารา ภาวะณียัง
สาวะกานัง ทิเตสินา อะนุกัมปะกะนะ
อะนุกัมปัง อุปาทายะ กะตัง โว ตัง
มะยา.

ดูกรจุนทะ กิจใด อันพระศาสดาผู้
แสวงหาประโยชน์ อนุเคราะห์ เอ็นดู
แก่เหล่าสาวก จะพึงกระทำกิจนั้น เราได้
ทำแก่พวกเธอทั้งหลายแล้ว.

เอตานิ จุนทะ รุกขะมุลาณี, เอตานิ
สุญญาคารานิ, ฌายะละ จุนทะ มา
ปะมาทตตะ, มา ปัจฉา วิปะภฺฐิสาริโน
อะหุวัตตะ.

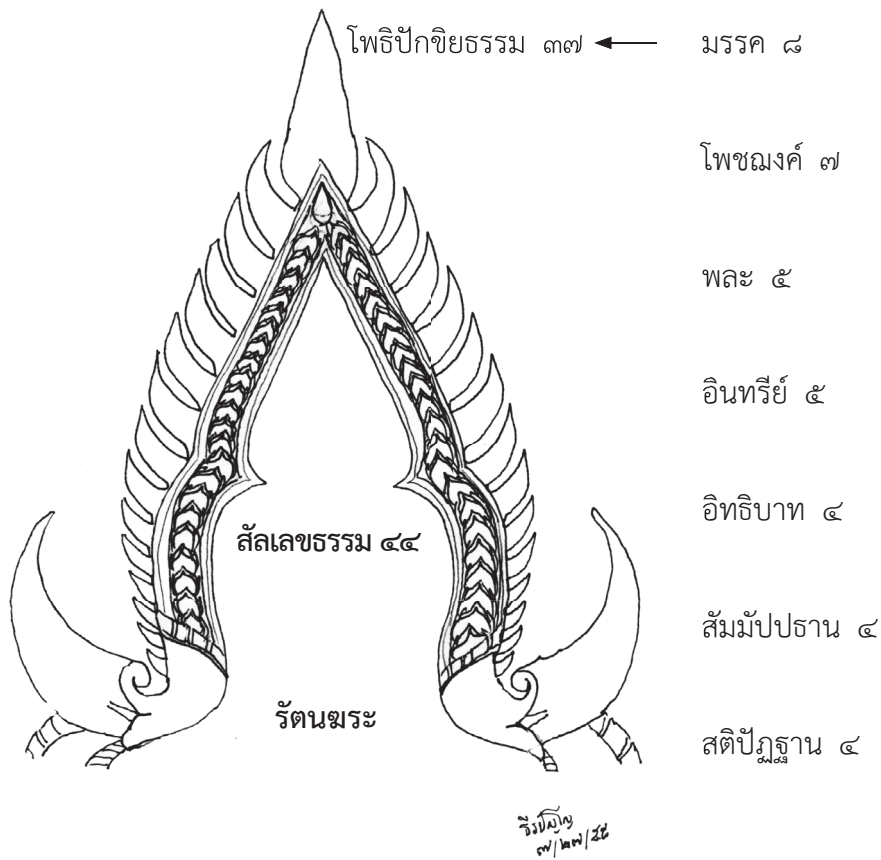
ดูรจนทนะ นันโนคนไม้, นันเรื่อวาง,
 เธอทั้งหลายจงเพ่งพินิจเถิด อย่าประมาท,
 จงอย่าได้เป็นผู้มีความเดือดร้อนในภายหลัง
 เลย.

อะยัง โว อัมหากัง อะนุสาสะนิตี ฯ
 นี้เป็นคำพร่ำสอนของเรา สำหรับ
 พวกเธอทั้งหลาย ดังนี้แล.

สัลเลขธรรม ธรรมะข้อขัดเกลาเหล่านี้
 นี้ควรจะเจริญบ่อยๆ แม้ในขั้นต้นจะเป็น
 เพียงแค่ความตั้งใจ แต่พระพุทธองค์ก็ได้
 ตรัสไว้ว่า แม้การบังเกิดจิตในกุศลธรรม
 (มีการไม่เบียดเบียนกันเป็นต้น) ก็มีอุปการะ
 มาก จะป่วยกล่าวไปใย ในการกระทำ
 ด้วยกาย และ การพูดด้วยวาจา ในวิถี
 ชีวิตปัจจุบันหลายคนอยู่ในท่ามกลางกระแส
 โขเชี่ยวที่เชี่ยวกรากเรามักจะอดไม่ได้ที่จะ
 เปรียบเทียบตัวเราเองกับผู้อื่นด้วยสายตา
 ที่อิถุริชยาหรือคอยแต่จะวิพากษ์วิจารณ์
 ผู้อื่นซึ่งมีแต่ทำให้กิเลสของเราเพิ่มพูนขึ้น
 และไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น หรือไม่อย่างนั้น
 ก็เก็บตนอยู่คนเดียวเงียบๆ เพราะเบื่อโลก
 แต่พระพุทธองค์ตรัสว่าการทำสมาธิอย่าง
 เดียวนั้นเป็นแค่เพียง วิหารธรรม (เครื่องอยู่)
 แต่ไม่สามารถจะขุดเกลากิเลสให้สั้นลงได้
 ฉะนั้นเมื่อเราเห็นผู้อื่นทำ (อกุศล) ให้ตั้งใจ
 ว่าเราจะไม่ทำ (อย่างนั้น) โดยนำมาขัดเกลา
 ตนเอง แต่ไม่เพ่งโทษผู้อื่น น่าจะเป็นจุด
 เริ่มต้นที่ดีในพรราชานี้

สำหรับผู้สนใจในด้านสัญลักษณ์
 ของศิลปะเรือนแก้ว เหตุหนึ่งที่น่าเอาเรื่อง
 สัลเลขธรรมซึ่งมี ๔๔ ข้อมาแสดง ก็เพราะ
 ตัวเลข ๔๔ นี้ ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญใน
รัตนฆระของพระพุทธศรีสมันตพุทธชินราช
 อีกด้วย คือเป็นจำนวนดอกบัวที่ตัวโครง
 ยอดเรือนแก้ว (ดูรูปประกอบ) การจะทำ
 เรือนแก้วให้บริสุทธิ์ ตามวิสุทธิ ๗ (ตาม
 ที่ได้อธิบายไว้ในวารสารโพธิยาลัยเล่มที่ ๒
 ประจำเดือนกรกฎาคม) ต้องอาศัยการ
 ขัดเกลา หรือ เจียรระนัย อย่างอดทน ซึ่ง
 พระพุทธองค์ก็ได้ทำเป็นตัวอย่างตลอด
 เวลาที่ทรงบำเพ็ญบารมี สื่อสงฆ์ขย แสน
 มหากัปปิ กว่าจะได้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิ-
 ญาณมาสอนพวกเรา และอีกนัยหนึ่ง ตัวเลข
 ๔๔ ยังหมายถึงจำนวนจิตที่พระอรหันต์
 สามารถใช้ได้อีกด้วย (อเหตุกจิต ๑๘
 มหาวิบากจิต ๘ มหากิริยาจิต ๘ มหัคคต-
 กิริยาจิต ๙ อรหัตตผลจิต ๑ รวมได้ ๔๔
 ดวงพอดี) ซึ่งยอดสูงสุดโดยนัยนี้ ก็คือ
 ปรินิพพานนั่นเอง

สุดท้ายนี้ จึงขออาราธนาคุณพระศรี
 รัตนตรัย ช่วยอำนวยพรให้ทุกๆ ท่านประสบ
 ความสำเร็จในการขัดเกลาตน เพื่อให้พ้น
 จากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง มีจิตผ่องใส
 ฉับไวในการเจริญกุศล เพื่อบรรลุมรรค ผล
 นิพพาน ในเวลาไม่นานด้วยเทอญ

กลิ้ง ใจ

กล่อมกลอน	ให้กลับใจ	กลมเกลียว
กล่อมเก็บ	ไกลกามเกี้ยว	กลอกกลิ้ง
กล่อมกลั่น	เกลาใจเปรี้ยว	แกร่งกล้า
กล่อมกลิ้ง	กัตกิเลสทิ้ง	เกิดแก้ว ก่อเกษมฯ
		ธีรพลโย

พระคุณแม่

วิบากกรรม..นำเกิดในโลกนี้
บุญร่วม..มีผูกพันตรรก์แม่ฉัน
เลือดเนื้อแม่..สร้างกายาขุบชีวิตัน
น้ำนมแม่..เลี้ยงขันธ์จวบฉันเยาว์
น้ำคำแม่..พร่ำบ่นอบรมลูก
น้ำใจแม่..ปลูกรักปลอบเมื่อเศร้า
น้ำเหงื่อแม่..แม่เหนื่อยเมื่อยทนเอา
น้ำเงินแม่..มีให้เราใช้ตามมี

แม่ธรณี..ให้ที่เหยียบบอาศัย
แม่น้ำ..ให้ดื่มอาบล้างขจัดลี
แม่ลมไฟ..ให้สบายอุ่นขีวี
แม่โพสพ..ให้อิ่มโอภูฏ์โภชน์โอเชา

แม่แห่งชาติ..ราชินีศรีแผ่นดิน
ท่วงถวิลไทยลำปากทุกข์ยากหนา
ร่วมกับพ่อก่อโครงการงานพัฒนา
สร้างอาชีพพลิกพื้นป่าลำธารดิน

แม่แห่งจิตวิญญาณ..ประทานพุทธ
ให้ตื่นรู้ผุดเกิดพันอบายสัน
แม่ศีล..สอนพ่อปัญญาส่องขีวิน
ให้ดวงจันต์สร้างกุศลสมรรถผลเจริญ

จดหมายถึงโยมแม่

ยามใดลูก คิดถึงแม่ มีแต่สุข
แม่ยอมทุกข์ เพื่อลูกนี้ ไม่มีเหมือน
ลูกผิดไป ให้อภัย แม่คอยเตือน
ลูกจากเรือน เหมือนมิตบาต แม่ขาดใจ

ยามใดแม่ คิดถึงลูก ผูกถึงพระ
ยอมที่จะ ไปที่ดี ไม่สงสัย
โบราณจารย์ ท่านคงมอง เห็นการณ์ไกล
จึงสอนไว้ บวชศึกษา แทนค่าน้ำนม

บวชมาแล้ว ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ
จึงจะตอบ แทนคุณแม่ ได้เหมาะสม
ยามแม่กาย แก่ขรา ได้ชื่นชม
ลูกอบรม เป็นพระแท้ เพื่อแม่เอย ฯ

ปุลณวิไล

ธีรปญโย

หลวงพ่อบ้านแหลม

ในตำนานเกี่ยวกับพระพุทธรูปที่เล่ากันมา มีพระพุทธรูปอยู่ ๓ องค์ที่ลอยน้ำมาก่อนจะถูกอัญเชิญขึ้นประดิษฐานที่วัดในขณะนี้ บางตำนานก็ว่ามีถึง ๕ องค์ หลายคนเชื่อกันว่าเป็นเรื่องปาฏิหาริย์ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่อีกหลายคนวินิจฉัยใคร่ครวญแล้ว ก็เชื่อว่าเป็นเรื่องจริง แต่เล่าไม่หมด

องค์แรกที่ขึ้นบกก่อนองค์อื่น ก็คือ “หลวงพ่อบ้านแหลม” เล่ากันว่าท่านลอยมาตามลำน้ำแม่กลองแล้วออกไปจมอยู่ปากอ่าว ชาวบ้านไปต้อนติดพระพุทธรูปยืนอุ้มบาตรขนาดเท่าคนจริงขึ้นมา จึงนำไปประดิษฐานไว้ที่วัดบ้านแหลมริมฝั่งแม่กลองในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เลยเรียกกันว่า “หลวงพ่อบ้านแหลม”

พระพุทธรูปที่เสด็จ มาทางสายน้ำ

กองบรรณาธิการ

ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (สนิท เขมจารี) อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านแหลม ได้เขียนไว้ในประวัติหลวงพ่อบ้านแหลม ตอนหนึ่งว่า

“ตามสันนิษฐานของข้าพเจ้าเห็นว่าประวัติหลวงพ่อนั้นในขั้นต้นลอยน้ำมาตามข้าวลือ แต่มีใ้ท่านลอยน้ำมาตามลำพังคงมีผู้อัญเชิญมาบนเรือจากที่แห่งหนึ่งเพื่อนำไปประดิษฐานไว้ในที่แห่งหนึ่ง และต้องผ่านมาทางทะเล เพราะสมัยนั้นการคมนาคมทางบกไม่สะดวก และเป็นของหนักจึงต้องนำท่านบรรทุกเรือมาทางน้ำ ในขณะที่เรือผ่านมานั้นน่าจะมีบางวัดนิมนต์ท่านไว้สักการบูชาที่วัด แต่ไม่สำเร็จเพราะผู้นำมาไม่ยอมถวาย จึงเล่าลือว่าท่านไม่ยอมขึ้นอยู่ในวัดใดทั้งสิ้น เว้นแต่วัดบ้านแหลมขณะที่นำผ่านทางทะเลไปนั้น เรือคงอับปางลงและเหลือวิสัยที่จะมท่านขึ้นมาได้...”

องค์ที่ขึ้นบกต่อจากหลวงพ่อดัดบ้านแหลม ก็คือ หลวงพ่อพุทธโสธร ซึ่งเล่ากันว่าท่านลอยๆ จมๆ มาตามกระแสน้ำในแม่น้ำบางปะกง แล้วมาโผล่ที่หน้าวัดโสธร ซึ่งตอนนั้นยังมีชื่อว่า “วัดหงส์” อาจารย์ไสยศาสตร์ท่านหนึ่งได้ตั้งศาลเพียงตาบวงสรวง แล้วใช้สายสิญจน์คล้องพระหัตถ์อัญเชิญขึ้นบนฝั่ง นำไปประดิษฐานไว้ในวิหาร

หลวงพ่อพุทธโสธรเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้างเพียงศอกเศษ มีพุทธลักษณะที่งดงามมาก ทั้งพระหัตถ์ พระเนตร ตลอดจนพระกรรม เป็นลักษณะเฉพาะที่สร้างกันในหลวงพระบางและเวียงจันทน์ ซึ่งเรียกกันว่า “พระลาว” สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากลาว

หลวงพ่อพุทธโสธร

เมื่อคราวรัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมืองฉะเชิงเทราใน พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้ทอดพระเนตรหลวงพ่อพุทธโสธร ซึ่งตอนนั้นยังเอวเล็กเอวบาง ทรงพระราชนิพนธ์ลักษณะไว้ว่า

“...ดูรูปตักและเอวบาง เป็นทำนองเดียวกับพระพุทธรูปเทวปฏิมากร...”

พระพุทธรูปเทวปฏิมากร ก็คือพระประธานในพระอุโบสถวัดพระเชตุพน ที่มีพุทธลักษณะงดงามมากองค์หนึ่ง

พระพุทธรูปเทวปฏิมากร

เมื่อข่าวคราวความงดงามของหลวงพ่อโสธรแพร่ออกไป พระสงฆ์ที่วัดหงส์เกรงว่าจะมีโจรใจบาปมาขโมย จึงนำปูนมาพอกจนกลายเป็นหน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๕ นิ้ว ที่พระศอกก็พอกจนหนาจนถูกตัดพระเศียรแล้วปิดทองทับ หลวงพ่อโสธรที่เห็นเทอะทะในวันนี้ องค์เดิมที่อยู่ภายในเอวบางงดงาม

หลวงพ่อดโต

องค์ที่ขึ้นบกหลังสุด กลับเป็นองค์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ “หลวงพ่อดโต” วัดบางพลีใหญ่ใน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ตามตำนานกล่าวว่า หลวงพ่อดโตลอยน้ำมาตามแม่น้ำเจ้าพระยา ปรากฏให้คนเห็นที่ตำบลหนึ่งในกรุงเทพฯ มีคนถึงสามแสนมาช่วยกันฉุดให้ท่านขึ้นบก แต่ท่านก็ไม่ยอมขึ้น ผลุบจมน้ำหายไป ตำบลนั้นเลยเรียกกันว่า “บางสามแสน” ต่อมาก็เพี้ยนเป็น “สามแสน” ในปัจจุบัน

หลวงพ่อดโตมาเผลออีกทีที่ปากคลองสำโรง ชาวบ้านกลัวว่าท่านจะจมหายไปอีกเลยผูกแพเสริม แล้วจึงท่านเข้ามาในคลอง อธิษฐานกันว่าถ้าท่านต้องการจะขึ้นบกตรงไหนก็ขอให้ท่านหยุดตรงนั้น ท่านลอยมาถึงหน้าวัดพลับพลายชัยชนะสงครามก็หยุด ชาวบ้านที่พายเรือตามมาเป็นร้อยจึงอัญเชิญท่านขึ้นฝั่ง

ตอนที่เจ้าอัญเชิญท่านเข้าประดิษฐานในวิหารนั้น ปรากฏว่าองค์ท่านใหญ่กว่าประตู เลยต้องใช้วิธีรื้อหลังคาแล้วยกข้ามฝาผนังเข้าไป ต่อมาเห็นว่าวิหารเก่าเล็กมาก จึงสร้างวิหารใหม่ติดกับวิหารเก่าให้ท่าน และประดิษฐานมาจนถึงทุกวันนี้

วัดพลับพลายชัยชนะสงครามสร้างมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีประวัติว่าสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จไปตีเมืองเขมรตามคลองสำโรง ซึ่งเป็นคลองขุดมาตั้งแต่สมัยขอมเรื่องอำนาจ ทรงพักไพร่พลที่ตำบลหนึ่งไม่ปรากฏนาม และทรงอธิษฐานไว้ เมื่อชนะศึกก็กลับมาจึงทรงสร้างพลับพลายขึ้น ณ ที่นั้น พระราชทานนามว่า พลับพลายชัยชนะสงคราม ต่อมาชาวบ้านได้สร้างวัดขึ้นที่พลับพลานี้ เรียกกันว่าวัดพลับพลายชัยชนะสงคราม ส่วนตำบลที่ทำพิธีปลีกรรมก็เรียกว่า “บางพลี” ต่อมาวัดพลับพลายชัยชนะสงครามที่เรียกยาก ก็ถูกเรียกว่า “วัดบางพลี” ไปด้วย ภายหลังบางพลีมีวัดมาก วัดนี้เลยได้ชื่อให้ชัดขึ้นว่า “วัดบางพลีใหญ่ใน”

ส่วนตำนานที่กล่าวว่ามี ๕ องค์นั้น ได้รวมเอาหลวงพ่อดโตวัดเขาตะเครา และหลวงพ่อดโตวัดไร่ขิงเข้าด้วย

นลวงพ่อวัดเขาตะเครา

กล่าวกันว่า หลวงพ่อวัดเขาตะเครา ลอยน้ำมา แล้วไปจมที่ปากแม่น้ำแม่กลอง เช่นเดียวกับหลวงพ่อบ้านแหลม เมื่อชาวบ้านตือวนได้ขึ้นมาอีกองค์ จึงเอาไปให้ญาติพี่น้องที่บ้านแหลมเมืองเพชร ซึ่งเป็นญาติล้าเนาเดิมก่อนอพยพหนีพม่ามาสร้างบ้านแหลมใหม่ที่สมุทรสงคราม นำไปประดิษฐานไว้ที่วัดเขาตะเครา ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนองค์ที่ ๕ คือ “หลวงพ่อดีไว” อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่ว่าลอยน้ำมาตามแม่น้ำนครไชยศรี และถูกอัญเชิญขึ้นไว้ที่วัดไร่ขิงซึ่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ

หลวงพ่อดีไวเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง ๔ ศอก ๒ นิ้ว สูง ๔ ศอก ๒๖ นิ้ว พุทธศิลป์น่าจะเป็นพระพุทธรูปที่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

ตามประวัติวัดไร่ขิงสร้างขึ้นใน พ.ศ. ๒๓๙๔ โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) วัดศาลापูน ออยุธยา ซึ่งถือกำเนิดที่อำเภอนครชัยศรี เห็นว่าแถบถิ่นเกิดของท่านยัง

ไม่มีวัดที่มีหน้ามีตาเป็นศรีสง่า จึงได้ร่วมกับชาวบ้านสร้างวัดขึ้น ให้ชื่อว่า “วัดไร่ขิง” ตามชื่อตำบล นักโบราณคดีบางท่านสันนิษฐานว่า น่าจะมีการชะลอหลวงพ่อดีไวไร่ขิงลงแพมาจากอยุธยา ล่องมาตามแม่น้ำนครชัยศรี นำมาเป็นพระประธาน

พระพุทธรูปเหล่านี้ล้วนเป็นโลหะหนัก คนรุ่นใหม่คงยอมรับไม่ได้ว่าท่านลอยน้ำได้ แต่ถ้าพิจารณาใคร่ครวญแล้วก็น่าเชื่อว่าท่านลอยน้ำมาจริงๆ เพราะสมัยกรุงศรีอยุธยาแตกใน พ.ศ. ๒๓๑๐ คนไทยที่ต้องหนีเอาชีวิตรอด ยังห้วงพระพุทธรูปที่เคารพนับถือกลัวว่าจะถูกพม่าเผาทำลาย ครั้นจะแบกท่านหนีหรือฝังดินไว้แบบฝังสมบัติก็คงไม่ไหว จึงต่อแพเอาท่านซ่อนไว้ข้างใต้ แล้วปล่อยลอยน้ำไหลลงไปทางใต้ ให้พ้นเงื้อมมือของคนใจบาปหยาบช้า ท่านคงลอยน้ำมาด้วยวิธีนี้

คนไทยเรานับถือสิ่งใดก็อยากให้สิ่งนั้นเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จะว่าหลอกกันก็ไม่ใช่ เพียงแต่เล่าไม่หมดเท่านั้นเอง

นลวงพ่อวัดไร่ขิง

พระพุทธรูปที่เสด็จมาจากทางสายน้ำองค์สุดท้าย ที่คนไทยอีกเป็นจำนวนมากยังไม่ทราบว่า ท่านเสด็จมาจากทางสายน้ำด้วยเช่นกัน ตำนานการสร้างว่ากันว่าสร้างในรัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช แห่งอาณาจักรศรีสัตนาคนหุตล้านช้างร่มขาว ทรงครองราชอยู่ระหว่างปี พ.ศ. ๒๐๙๓-๒๑๑๕ พระอัครมเหสี ทรงมีพระนางจอมมณี มีพระราชธิดา ๓ พระองค์ คือ เสริม สุก ใส และพระราชโอรส ๑ พระองค์ พระราชธิดาทั้ง ๓ มีพระอัยยาศัยศรัทธาในพระพุทธศาสนา มักจะตามเสด็จพระราชบิดายังงานบุญด้วยเสมอ และเหตุที่พระราชบิดาทรงย้ายเมืองหลวงจากหลวงพระบางมายังนครเวียงจันทน์ หลังสร้างเมืองเสร็จก็ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอารามหลายแห่ง และยังทรงให้สร้างเจดีย์ศรีธรรมมาโคกราชหรือพระธาตุหลวง

หลวงพ่อกษัตริย์ เสริม สุก ใส

ต่อมาพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชมีพระบรมราชโองการให้หล่อพระพุทธรูป ๔ องค์ คือ พระองค์ตื้อ สำหรับพระองค์ และพระสุก สำหรับพระธิดาองค์แรก พระเสริม สำหรับพระธิดาองค์รอง และพระใสสำหรับพระธิดาองค์เล็ก ในการปั้นหุ่นพระนั้น พระองค์ทรงให้ช่างปั้นฝีมือดีที่อพยพมาจากเมืองหลวง เมืองเชียงใหม่และหัวเมืองทางเหนือเป็นผู้ลงมือปั้นโดยพระพุทธรูปแต่ละองค์ จะมีพุทธลักษณะที่ไม่เหมือนกันและมีขนาดลดหลั่นกันตามลำดับกล่าวคือ

พระองค์ตื้อมีขนาดใหญ่สุด ถัดจากนั้นก็จะเป็นพระสุก พระเสริม และพระใส ที่สำคัญทรงมีพระราชบัญชาว่าให้ช่างปั้นให้งดงามตามความสามารถที่ตนมีอยู่ และในระหว่างช่างปั้นกำลังลงมือปั้นพระธิดาทั้ง ๓ พระองค์ก็ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปเพื่อทอดพระเนตรการปั้นโดยตลอด

กล่าวเฉพาะพระใสนั้นพวกช่างปั้นได้รับคำแนะนำจากพระสังฆราชว่า ในอนาคตพระพุทธรูปองค์นี้จำเป็นต้องใช้ในการแห่แห่นเพื่อกิจบางอย่างตามประเพณีของชาวเมือง เช่น การขอฝนในคราวที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เป็นต้น จึงควรทำห่วงไว้ใต้ฐานพระด้วย เมื่อได้รับคำแนะนำเช่นนั้น หรือการที่ช่างปั้นพระตามความต้องการของผู้สร้างประการหนึ่ง

เพราะเหตุดังกล่าวจึงทำให้พระพุทธรูปทั้ง ๔ องค์ มีพุทธลักษณะที่ไม่เหมือนกันตั้งแต่คราวที่พระราชาทรงประกาศกิจอันเป็นกุศลด้วยการสร้างพระแล้ว ประชาชนต่างก็พากันนำเอาทองมาร่วมบริจาคกันเป็นจำนวนมาก ฝ่ายเจ้าหน้าที่พระคลังหลวงจึงได้ประกาศงดรับบริจาคทองเมื่อใกล้ถึงวันงาน จากนั้น เมื่อช่างปั้นหุ่นพระเสร็จแล้วฝ่ายช่างหล่อก็ได้เริ่มลงมือหลอมทอง แต่เนื่องจากทองที่เจ้าหน้าที่เบิกจากคลังหลวงและที่ประชาชนนำมาร่วมบริจาค่นั้นมีจำนวนมาก รวมทั้งการหลอมทองจำเป็นต้องใช้ผู้คนมาช่วยงานเป็นจำนวนมาก เพียงลำพังเจ้าหน้าที่จึงไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงมีพระราชกระแสรับสั่งให้บรรดาข้าโอกาส (เลกวัด) และประชาชนทั่วไปผู้ปวารณาอุทิศแรงกายมาร่วมบุญนั้นเข้ามาช่วยงานเจ้าหน้าที่ ด้วย ซึ่งการหลอมทองนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบากทั้งนี้เพราะทองมีจำนวนมากและมีวัตถุหลายประเภททำให้ทองไม่ละลาย ฝ่ายเจ้าหน้าที่และบรรดาเลกวัด ประชาชนทั่วไปจึงได้พากันมาร่วมงานช่วยกันหลอมทองกันอย่างขมุกขมัว แต่แม้ว่าจะใช้ความพยายามอย่างไรทองก็ไม่หลอมละลายเป็นเนื้อเดียวกันสักที ทั้งที่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ใช้เวลากว่า ๗ วันในการสูบเตา

อนึ่ง การที่ทองไม่ละลายนั้นได้สร้างความกดดันให้กับบรรดาเจ้าหน้าที่และประชาชน รวมถึงพระสงฆ์สามเณรผู้มีส่วน

ร่วมในการทำงานในครั้งนั้นเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ก็เพราะเกรงในพระราชอาญาของพระเจ้าแผ่นดินหากว่าไม่สามารถหลอมทองให้เป็นเนื้อเดียวกันทันกำหนดการเสด็จมาประกอบพิธีเททองหล่อพระในวันที่ ทรงกำหนดได้ พอเวลาล่วงเข้าสู่วันที่ ๘ ประชาชนและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดจึงได้เร่งทำงานกันอย่างเต็มที่ พอถึงเวลาใกล้เที่ยงทุกคนจึงพากันกลับบ้านไปพักผ่อนเหนื่อยเหลือ แต่หลวงตาก็บสามเณรน้อยที่กำลังสูบเตาอยู่ ในระหว่างนั้นปรากฏมีชีปะขาวคนหนึ่งมาขอช่วยงานและบอกให้หลวงตากับสามเณรน้อยขึ้นไปฉันทเพลได้ เมื่อหลวงตากับสามเณรน้อยขึ้นมาฉันทเพลแล้ว ประชาชนที่มาถวายอาหารก็เห็นชีปะขาวจำนวนมากช่วยกันทำงาน เมื่อหลวงตากับสามเณรและประชาชนลงมาดูก็ปรากฏว่าทองทั้งหมดหลอมเป็นเนื้อเดียวกันเรียบร้อยแล้ว

ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความอัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นอันว่า ในวันนั้น ทองก็พร้อมและเป็นไปตามกำหนดการเสด็จมาเททองของพระราชูปถัมภ์ ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่น ฝ่ายพิธีการและฝ่ายสถานที่ก็ได้เตรียมสถานที่และกำหนดการต่างๆ มีการนิมนต์พระและบรรดาโหราจารย์ พราหมณ์จารย์มาจนครบ รวมถึงสิ่งของที่ใช้ในพิธีบวงสรวง ประกอบการเททองอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ฝ่ายพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชเมื่อทรงทราบ

ว่าเจ้าหน้าที่ได้เตรียมสถานที่ พิธีกรรม และกำหนดการต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ก่อนถึงเวลา พระองค์ได้ทรงนุ่งขาวห่มขาว เสด็จเข้าไปในห้องโถ้วพระเพื่อทำสมาธิ และอธิษฐานต่อเทวดาอารักษ์ พญานาค ผู้รักษาเมืองตามจารีตอันเป็นกิจที่บูรพกษัตริย์ในอดีตทรงปฏิบัติมา เมื่อได้เวลาตรงตามมหาฤกษ์มหาชัยแล้ว พระองค์ก็ได้ทรงมอบภารกิจในการปกครองบ้านเมือง (มอบอำนาจ) ให้กับพระอัครมเหสี หากเกิดเหตุการณ์ใดๆ ขึ้นในระหว่างนี้พระอัครมเหสีสามารถสั่งการแทนได้ทุกอย่าง

จากนั้นจึงได้เสด็จไปที่ลานประกอบพิธี ณ วัดอินแปงซึ่งมีบรรดาพระสงฆ์และพระบรมวงศานุวงศ์มีพระนางยอดคำทิพย์ พระราชมารดาของพระองค์ พระธิดาสุก เสริม ใส และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่รวมถึงมุขมนตรีและประชาชนรออยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อได้ฤกษ์ยามเหมาะสมตามคติของโบราณจารย์แล้ว พระองค์ก็ได้เสด็จขึ้นสู่หอพิธี (บันไดหรือห้างร้านที่เจ้าพนักงานทำขึ้นเพื่อให้พระองค์เสด็จขึ้นไปเททองหล่อ) ที่จะเททองจากบ้ำหล่อที่กำลังร้อนอยู่ ทรงจับพระขรรค์ด้วยพระหัตถ์ข้างซ้าย เอาพระหัตถ์เบื้องขวารับเอาบ้ำต้มทองซึ่งกำลังแดงๆ ที่ช่างเอาเหล็กคิบส่งมาให้ นั่นด้วยพระหัตถ์เปล่าๆ เมื่อรับแล้วก็ทรงเทลงในหุ่นที่เตรียมไว้ด้วยอาการเหมือนกับจับหมวกมาสวมใส่พระเศษขณะนั้น โดย

ไม่มีอาการว้าวร้อนและหนักแต่ประการใด เมื่อช่างส่งให้เท่าไรพระองค์ก็รับเอาด้วยพระหัตถ์เปล่าๆ แล้วเทใส่บ้ำหลอมด้วยพระองค์เองจนหมด จากนั้นพระองค์ก็ได้เสด็จไปยังหุ่นพระพุทธรูปอีก ๓ องค์ ที่เตรียมไว้คือ พระสุก พระเสริม และพระใส โดยทรงเททองลงในบ้ำพระทั้ง ๓ องค์จนครบโดยอาการเช่นเดียวกับที่ทรงเททองพระองค์คือ

เมื่อพระองค์ทรงเททองเสร็จแล้ว พระสงฆ์ก็ได้อนุโมทนา ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่พระพุทธรูปที่ทรงหล่อ จากนั้นทรงสนทนากับบรรดาข้าราชการและผู้มาร่วมงาน จากนั้นก็ได้เสด็จนิวัติสู่พระนคร รุ่งเช้าพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชพร้อมด้วยพระนางยอดคำทิพย์ พระราชมารดา พระนางเจ้าจอมมณีพระอัครมเหสี พร้อมพระธิดาทั้ง ๓ รวมถึงพระบรมวงศานุวงศ์ก็ได้เสด็จออกประทับที่วัดอินแปง* เพื่อบำเพ็ญกุศลฉลองพระพุทธรูป จากนั้นก็เสด็จกลับ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็ได้ทำการแกะสลोकพระพุทธรูป ทั้ง ๔ องค์ แล้วก็ทำการซ่อมขัดแต่งทั้งฐานและองค์พระจนเสร็จ จากนั้นทรงมีพระกระแสรับสั่งให้เคลื่อนย้ายพระพุทธรูปทั้งหมดไปไว้ ณ วัดต่างๆ

* ภาษาไทยอีสาน ‘แปง’ คือ เสด แผลว่า ทำ หมายความว่า พระอินทร์ทำ

ดังนั้น พระองค์ตั้งอัญเชิญไปไว้ที่วัดศรีชุม ส่วนพระสุก เสริม ไสนั้นอัญเชิญไปไว้ที่วัดโพธิ์ชัย และพระพุทธรูปทั้ง ๔ องค์ก็ประดิษฐานไว้ ณ วัดดังกล่าวนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๑๑๓ ภายหลังจากสร้างเสร็จแล้ว พม่าได้ยกกองทัพขึ้นมาถึงเวียงจันทน์ ครั้งที่ ๒ พระยาแสนสุรินทรคว่างฟ้า เสนาบดีผู้ใหญ่ได้กราบทูลถึงแผนการรบกับพม่าด้วยการย้ายคนและทรัพย์สินมีค่าออกจากเมือง เพื่อให้เมืองกลายเป็นเมืองร้างก่อนที่จะยกกำลังเข้าล้อมปราบ เมื่อเวลาที่พม่าอดโซเพราะขาดเสบียงอาหาร ในแผนการครั้งนี้ก็เชื่อว่าการเคลื่อนย้ายพระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์ คือ พระสุก พระเสริม พระใส ออกจากเมือง โดยเคลื่อนย้ายขึ้นไปทางเมืองเวียงน้ำจืด และอาจนำไปซ่อนไว้ในถ้ำบนภูเขาควาย เมื่อเสร็จสิ้นสงครามจึงนำกลับมาไว้ที่เดิม

เมื่อพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชทรงสวรรคตแล้วพระยาแสนสุรินทรคว่างฟ้าก็ขึ้น “ตอนที่อัญเชิญพระใสจากเวียงจันทน์มาประดิษฐานที่วัดโพธิ์ชัย เมืองหนองคายนี้มีค่าเล่าประกอบด้วยเหตุผลและหลักฐานที่น่าเชื่ออยู่อีกว่า คราวอัญเชิญมา ไม่ได้เชิญมาจากเวียงจันทน์โดยตรง ได้อัญเชิญมาจากภูเขาควาย ซึ่งชาวเมืองได้อัญเชิญไปซ่อนไว้แต่ครั้งเวียงจันทน์เกิดฉุกฉิน การอัญเชิญมา ได้อัญเชิญขึ้นประดิษฐาน

แพไม้แฝงซึ่งผูกติดกันอย่างมั่นคงล่องลงมาตามลำน้ำจืด เชิญมาคราวเดียวกันทั้ง ๓ องค์ เมื่อล่องมาโดยลำดับถึงตรงบ้านเวินแท่นที่ลำน้ำ ในขณะนั้น ได้เกิดอัศจรรย์คือ แท่นของพระสุกได้แหกแพจมลงในน้ำ โดยเหตุที่มีพายุแรงจัดพัดแพจนเอนเอียงขณะเวลาที่ขึ้นพระแท่นติดกับแพไม้สามารถที่จะทนน้ำหนักของพระแท่นไว้ได้ ที่รักษาก็หมดความสามารถที่จะป้องกัน อาศัยเหตุที่แท่นของพระสุกได้จมลงที่ตรงนั้นนี้เอง ที่นั่นจึงพลอยได้นามว่า “เวินแท่น” มาจนบัดนี้

ครั้นเสียแท่นพระสุกแล้ว ก็ยังอัญเชิญล่องมาตามลำน้ำจืดนั้นโดยลำดับ จนถึงแม่น้ำโขง (ปากงม) เฉียงกับบ้านหนองกุงอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคายเล็กน้อยพอถึงที่นั่น ได้บังเกิดพายุใหญ่เสียงฟ้าคะนองร้องลั่น ทำให้หัวใจของประชาชนผู้อัญเชิญมาหวาดหวั่นเกรงต่ออันตรายจนในที่สุดพระสุกได้แหกแพจมลงไปใต้น้ำพอพระหายลงไปแล้ว อาการวิปริตต่างๆ ก็สงบเงียบ อาศัยเหตุนี้ ที่นั่นจึงได้นามว่า “เวินสุก” จนบัดนี้ (พระสุกยังจมอยู่ในน้ำตรงนั้นเท่าทุกวันนี้) เมื่อเป็นเช่นนี้จึงยังคงเหลืออยู่แต่พระเสริมกับพระใส”

หลังจากที่คณะผู้อัญเชิญได้สูญเสียพระแท่นและองค์พระสุกแล้วก็คงพากันอัญเชิญพระเสริมกับพระใสทวนน้ำขึ้นมา

เรื่อยๆ พอมาถึงเมืองโพนพิสัยหรือเมืองปากห้วยหลวงเดิม ก็ได้หยุดพักเพื่ออัญเชิญพระเสริมขึ้นประดิษฐานไว้ที่วัดมณีโคตรเพื่อนำไปไว้กรุงเทพฯ ต่อไป โดยอัญเชิญขึ้นประดิษฐานไว้บนหลังช้างในขณะที่กำลังอัญเชิญขึ้นบนหลังช้าง พระเสริมก็ได้พลัดตกลงจากหลังช้าง เป็นเหตุให้พระกรรมหัก พระเกตุศุด เจ้าพนักงานจึงได้อัญเชิญประดิษฐานไว้ ณ วัดมณีโคตรตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เมื่อพักหายเหนื่อยแล้ว จากนั้นคณะผู้อัญเชิญจึงได้เริ่มออกเดินทางต่อมาเรื่อยๆ จนถึงเมืองหนองคาย ขบวนจึงได้จอดพักที่บริเวณท่าน้ำหน้าวัดหอก่องหรือวัดประดิษฐ์ธรรมคุณ หลังจากนั้นคณะผู้

อัญเชิญจึงได้ประกอบพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปทั้งหมดขึ้นฝั่งและนำไปประดิษฐานไว้ที่ศาลาและอุโบสถวัดหอก่อง เมื่ออัญเชิญหลวงพ่พระเสริม พระใสและพระพุทธรูปอื่นๆ มาไว้ที่วัดหอก่องหรือวัดประดิษฐ์ธรรมคุณในปีพ.ศ. ๒๓๗๑ แล้วก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการแยกพระพุทธรูปทั้งหมดไปไว้ที่วัดอื่นแต่อย่างใด

ปัจจุบันหลวงพ่จากลาวทั้งสองพระองค์เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนชาวไทยทั้งปวง ในวันสงกรานต์ของทุกปี จะมีการแห่หลวงพ่พระใสไปรอบเมืองหนองคาย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้มาเคารพสักการะกันอย่างทั่วถึง

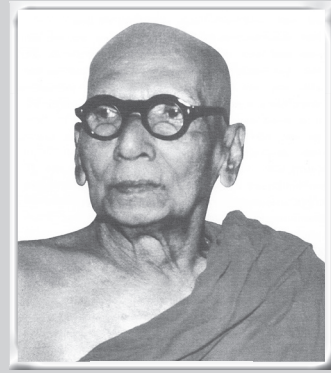

Who is Who

ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

เรื่องราวของศาสนบุคคล

ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

พระเรฎกานะ จันทวิมล สังฆนายกมหาเถระ

(พ.ศ. ๒๔๔๐ - พ.ศ. ๒๕๔๑)

พระสังฆราชรามัญนิกาย ประเทศศรีลังกา

พนิดา อัจฉรินทร์ทิพย์

สำหรับชาวพุทธไทย ชื่อของหลวงปู่เรฎกานะ จันทวิมล คงจะเป็นชื่อที่ไม่คุ้นหู ค่อนข้างมาก่อน แต่สำหรับชาวพุทธศรีลังกาแล้ว ชื่อนี้เป็นชื่อของพระมหาเถระผู้ทรงอิทธิพลร่วมสมัยรูปหนึ่ง โดยเฉพาะทางด้านพระอภิธรรม ซึ่งท่านได้รับยกย่องว่าเป็นปรมาจารย์พระอภิธรรมผู้ทรงภูมิรู้สูงสุดรูปหนึ่ง และศิษย์ของท่านมีความเชื่อว่า ท่านได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว จากจริยาวัตรของท่านที่งดงามและมีความโดดเด่นเห็นได้ชัดเจน แม้ในยามที่ท่านละสังขารจากโลกนี้ไปเมื่ออายุได้ ๑๐๐ ปี

ผู้เขียนเคยได้ไปกราบท่านที่วัดของท่าน ตอนนั้นท่านมีอายุ ๙๖ ปีแล้ว ตาบอดสนิท และอาหาร ต้องนอนอยู่บนเตียงในกุฏิไม้ ที่เรียบง่าย ไม่มีสิ่งของอันใดที่เกินความจำเป็น

ปกติพระผู้ใหญ่ระดับนี้ จะเข้าพบยากมาก แต่สำหรับหลวงปู่ท่านนี้ ท่าน

ยอมให้คนเข้ามาราบท่านได้ในกุฏิ วันที่เราไปกันนั้น ตอนแรกท่านนอนหลับอยู่ ลูกศิษย์เข้าไปดู เห็นท่านตื่น จึงไปกราบเรียนว่า มีโยมคนไทยอยากมาราบ ท่านก็อนุญาตให้เราเข้าไปได้

ท่านเป็นพระภิกษุชรา ผิวคล้ำเป็นสีน้ำตาลเข้ม ผอมมีแต่หนังหุ้มกระดูก ใบหน้าคม เส้นผมที่ไพล่จากหนังศีรษะ และหนวดที่งอกออกมาแต่เพียงเล็กน้อย เป็นสีขาวหมด แล้วท่านมีใบหน้าคมเข้มตามเชื้อชาติสิงหล

แม้ท่านมองไม่เห็นพวกเรา เพราะตาบอด แต่ใจของท่านเปิดรับพวกเราอย่างเต็มที่ ทำให้บรรยากาศมีพลังแห่งความสดชื่น แจ่มใส ไม่มีความรู้สึกเศร้าสลดที่ต้องมาเยี่ยมพระภิกษุตาบอดที่นอนแหว่อยู่บนเตียง รอยยิ้มของท่านอบอุ่นส่งกระแสเมตตาในใจท่านถึงพวกเราทุกคน ท่านกล่าววยชัยให้พรเป็นคาถาภาษาบาลีให้กับพวกเรา

ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกประหลาดว่า ทำไมบรรยากาศในวันนั้นถึงได้สว่างไสวดีงามอย่างนั้น ไม่มีความเศร้าหมอง จากการได้เห็นคนเจ็บ น่าจะเป็นเพราะท่านไม่มี ความทุกข์จากโรคอาพาธที่บ่อนทำลายสังขารของท่าน ท่านอยู่เหนือเวทนาทั้งปวง กระจ่าง จึงได้แจ่มใส ดีเสียยิ่งกว่าคนทั่วไป มากมายนัก

หลังจากผู้เขียนกลับมาเมืองไทย สี่ปี ให้หลัง ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือกันท่านหนึ่ง ตัดหนังสือพิมพ์ส่งข่าวมาว่า หลวงปู่มรณภาพแล้ว และท่านสั่งไม่ให้ทำงานศพอะไรใหญ่โตเป็นอันขาด ไม่ให้ติดธงเพื่อประกาศให้ ประชาชนรู้ว่า ท่านมรณภาพ เพราะเขา จะแห่กันมาที่วัด ทำให้เกิดความวุ่นวาย เอิกเกริก ท่านต้องการให้ทำศพท่านอย่าง เรียบง่ายที่สุด ใช้เวลาในการทำศพเพียง ครึ่งชั่วโมงเท่านั้น จากนั้นจึงค่อยประกาศ ให้ประชาชนรู้ข่าว

จากจดหมายฉบับที่ ๘๑-๑-๑๐
 ขอนแก่น ๑๑-๑-๑๐
 หลวงปู่มรณภาพแล้ว และได้มีการดูแลเรื่องฌาปนกิจศพของเราเสร็จสิ้น
 ตามคำสั่งที่เราได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วเช่นกัน การปฏิบัติเช่นนี้เป็น การให้เกียรติ
 ต่อเรา ถ้าไม่ทำตามความประสงค์ของเรา แต่กลับปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ถือว่าไม่ให้
 เกียรติและไม่เคารพต่อเรา ดังนั้น ขอให้เป็นไปตามคำสั่งนี้เถิด
 ๘๑-๑-๑๐
 เรสุภาเน จันทวิมล
 มหานครเกษร

กุฏิของหลวงปู่จันทวิมล ที่วัดวินยาลังการาม

หลวงปู่จันทวิมลเป็นใคร สำคัญอย่างไร จะเล่าให้ท่านทั้งหลายฟังดังต่อไปนี้

หลวงปู่จันทวิมลเกิดเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๐ ในหมู่บ้านเล็กๆ ชื่อ **เรรุگانะ** ซึ่งได้กลายมาเป็นนามฉายาของท่านในกาลต่อมา ตามประเพณีนิยมของคนศรีลังกา หากบวชพระ จะต้องบอกว่ามาจากหมู่บ้านอะไร โดยใส่ไว้ในนามฉายา ชื่อของท่านเมื่อแรกเกิดนั้นทางครอบครัวตั้งชื่อให้ท่านว่า **‘รู่บัล’** **คุณวรรณะ** บิดามารดาของท่านเป็นพุทธมามกะที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า สนับสนุนให้ลูกชายบวชเป็นสามเณรตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ ร่วมกับเด็กชายคนอื่นๆ ในหมู่บ้านอีก ๒๒ คน ที่ **วัดวินยาลังการาม** ในหมู่บ้าน **โปกญวัญญะ** อุปัชฌาย์ของท่านเป็นพระมาจากประเทศพม่าชื่อ **วินยาลังการะ** ท่านเป็นพระสุปฏิปันโนที่มีจริยาวัตรน่าเลื่อมใสศรัทธาเป็นอย่างยิ่ง

หลังจากบรรพชาได้ ๑๙ วัน พระอุปัชฌาย์ได้พาสามเณรน้อยเดินทางไปพม่าพร้อมกับท่าน ส่งไปพักที่สำนักเรียนที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้น และเคร่งครัดในวัตรปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง นับแต่นั้นมาท่านได้เล่าเรียนศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาทั้งหมดตามหลักสูตรที่ใช้เรียนกันในขณะนั้น ท่านเคยเขียนเล่าประสบการณ์การเรียนหนังสือที่สำนักนี้ว่า บางครั้งต้องเรียนในความมืดมิด โดยพระอาจารย์จะบรรยายบทเรียนให้นักเรียนจำให้ได้ โดยไม่ให้จด ท่านบอกว่า บางทีท่านก็หลับไป พอตื่นขึ้นมา นักเรียนคนอื่นหายไปหมดแล้ว ท่านได้รับการฝึกฝนทางด้านจิตภาวนาอย่างเข้มงวดควบคู่ไปกับการเรียนวิชาต่างๆ จนกระทั่งมีความเชี่ยวชาญทั้งปริยัติและปฏิบัติ นำหน้าศิษย์ร่วมรุ่น นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้เชี่ยวชาญในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ฯลฯ รวมไปถึงภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาพม่า

เมื่ออายุครบบวช ท่านเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านที่ศรีลังกาพักหนึ่ง แล้วกลับมาอุปสมบทที่ **วัดธัมมิการาม** ประเทศพม่า ในวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ขณะมีอายุ ๒๐ ปี จากนั้นคงอยู่ต่อในประเทศพม่าอีกหนึ่งปี จากนั้นก็เดินทางกลับประเทศศรีลังกาเป็นการถาวร

เมื่อกลับถึงศรีลังกาแล้ว ท่านจำพรรษาที่วัดมหาวิสุทธาราม ในกรุงโคลัมโบ ต่อมา **พระสิริธัมมะเถระ** ได้สนับสนุนให้พระจันทวิมลหนุ่มเขียนหนังสือ ดังนั้น

เมื่อท่านย้ายไปจำพรรษาวัดวินยลังการาม วัดเดิมที่ท่านบรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดแห่งนี้ ท่านได้เริ่มกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการสอน และเขียนหนังสือไปด้วยพร้อมๆ กัน

หนังสือทุกเล่มที่ท่านเขียน เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ท่านเขียนด้วยกำลังความรู้ และกำลังสมาธิที่มั่นคง หนังสือของท่านจึงมีพลังอย่างน่าประหลาดใจ มีคนที่อ่านหนังสือของท่านแล้วออกบวชมากมาย

หนังสือของท่านเป็นที่ชื่นชอบของผู้อ่านทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นพระมหาเถระระดับแนวหน้าของประเทศ หรือประชาชนผู้ใฝ่ธรรมทั้งหลาย ต่างอ่านหนังสือของท่าน และใช้เป็นตำราอ้างอิงเสมอ

ท่านเขียนหนังสือด้วยลายมือของท่านเอง ซึ่งสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อพิจารณาดูลายมือของท่านจะเห็นว่า เป็นลายมือของผู้มีสมาธิแน่วแน่ ตั้งอยู่กับสิ่งที่เขียน ไม่วอกแวก

ว่ากันว่าท่านจะยื่นเขียนหนังสือ โดยมีโต๊ะเล็กๆ ที่สูงในระดับที่ท่านถนัดมือ มีไม้กระดานแผ่นแบบตอกติดไว้ บนนั้นก็วางกระดาษหรือสมุดสำหรับเขียนหนังสือ มีที่วางขวดหมึกและปากกาคอแรง เวลาเขียนต้องคอยจุ่มหมึกก่อนแล้วนำมาเขียน พอหมึกจางก็จุ่มใหม่ ที่โต๊ะตัวนี้ คือ แหล่งผลิตผลงานหลายสิบเล่มที่ท่านได้เขียนทิ้งไว้เป็นมรดกธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทั่วโลก

จากผลงานการเผยแผ่ธรรม ทั้งการสอนและผลงานหนังสือ ทำให้ท่านมีชื่อเสียงขจรขยายไปอย่างกว้างขวาง มีลูกศิษย์ลูกหาเป็นคนใหญ่คนโตก็มาก แต่ท่านก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงปฏิบัติทาความเป็นคนมักน้อยสันโดษ วัดของท่านไม่มีสิ่งฟุ่มเฟือยใดๆ ให้เห็นเลย มีแต่ต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่นเย็นสบายเท่านั้น

แม้ว่าจะมีลูกศิษย์ลูกหาขอปวารณาตัวเป็นโยมอุปัฏฐากท่าน ท่านจะไม่เคยเอ่ยปากขออะไรจากญาติโยมหรือลูกศิษย์ลูกหาเลย ท่านบอกว่า เป็นพระภิกษุ ไม่สมควรเรียกร้องอะไรจากญาติโยม ไม่ควรรบกวนญาติโยม ครั้งหนึ่งท่านเขียนหนังสืออริยสัจ ๔ จบลง พวกลูกศิษย์ใกล้ชิดต่างชวนขวายหาค่าพิมพ์มาพิมพ์หนังสือ โดยไม่ได้บอกญาติโยม เพราะท่านไม่ให้บอกเมื่อพิมพ์เสร็จออกมาแล้ว ปรากฏว่ามีผู้ชื่นชอบหนังสือนี้ มาบริจาคค่าพิมพ์ครั้งต่อๆ มา จนพิมพ์ไปแล้ว ๒๒ ครั้ง และก็จะมีการพิมพ์เพิ่มอีกเรื่อยๆ ไปอีกนานแสนนาน

ในวัยชราท่านตาบอดสนิททั้งสองข้าง แต่ท่านไม่เคยสำแดงอาการรำคาญใจ ชุ่นเคืองใจ หรือเศร้าหมองใดๆ ให้เห็นเลย ถึงดวงตาทายจะบอด แต่ดวงตาใจของท่านสว่างโพล่งแจ่มใส ส่องนำปัญญาของท่านให้เข้าถึงสัจธรรม เป็นอิสระจากความทุกข์ใดๆ สดใส เบิกบานแม้ในยามที่ท่านจะละสังขาร ลูกศิษย์ที่เฝ้าดูแลท่านต่างเชื่อมั่นว่า

ท่านได้เดินทางไปสู่พระนิพพานแล้วจริง
สมดังเจตนาธรรมของท่านที่เคยบอกอยู่เสมอ
ว่า ท่านต้องการให้ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย
ของท่าน ท่านไม่ประสงค์ภพชาติอีกแล้ว

ผลงานหนังสือ

ประเภทพระวินัย

๑. สู่ร่มเงาพระศาสนา
๒. คู่มือพระวินัย
๓. สิกขาบทของพระภิกษุ
๔. ภิกษุและภิกษุณีปาฏิโมกข์
(บาลีพร้อมคำแปล)

ประเภทพระอภิธรรม

๑. มรรคาแห่งพระอภิธรรม
๒. ความรู้พื้นฐานแห่งพระอภิธรรม
๓. คำแปลปิฎกฐานมหาปกรณ์
๔. อภิธัมมัตถสังคหะ พร้อมคำแปล

ประเภทจิตภาวนา

๑. วิธีปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
๒. วิธีเจริญสติปัฏฐานตามแบบแผน
ดั้งเดิม
๓. วิเคราะห์สติปัฏฐานภาวนา และ
งานเขียนอื่นๆ

ประเภทนลัทธิธรรม

๑. อริยสัจ ๔
๒. ปารมิตาปกรณ์
๓. โพธิปักขิยธรรม
๔. ปฏิจจสมุปบาท
๕. ธรรมวินิจฉัย
๖. คู่มือชาวพุทธ

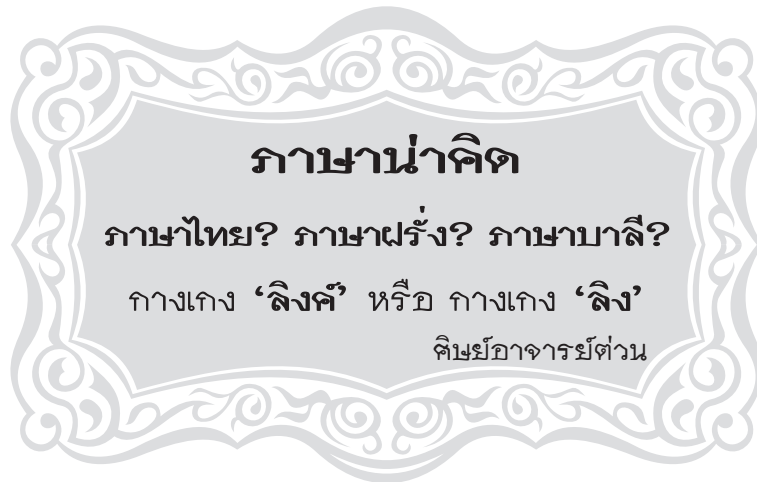
๗. อธิบายองค์ธรรม
๘. แนะนำทำบุญ
๙. พระคุณ ๒๔ ประการ
แห่งพระรัตนตรัย
๑๐. วันพระ
๑๑. กิเลสพันห้า
๑๒. พุทธনীติสังคหะ
๑๔. วินิจฉัยเรื่องพระนิพพานและ
การเกิดใหม่
๑๕. การบูชาต้นโพธิ์

อริยสัจ ๔

โดย พระเรวทรกานัน จันทวิมลละ สังฆมุนีมหาเถระ
ดร. สุนทร พลาวัฒน์ แปล

ผลงานของหลวงปู่ที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว

ภาษาหน้าคิด

ภาษาไทย? ภาษาฝรั่ง? ภาษาบาลี?

กางเกง ‘ลิงค์’ หรือ กางเกง ‘ลิง’

ศิษย์อาจารย์ถ้วน

เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ๒๙ กรกฎาคม ขอเสนอความเห็นเรื่องคำไทย บ้างดังนี้

ครั้งหนึ่งขณะที่เรียนบาลีใหญ่ถึงเรื่องลิงค์ พระอจ.ถ้วน (พระมหาธิติพงศ์) บอกว่า “กางเกงลิงค์” ก็มาจากศัพท์ “ลิงค์, ลิงคะ, ลิงค์” อาตมารู้สึกแปลกใจและทิ้งว่ เออใช่ นึกถึงตอนเด็กๆ เวลาเล่นสนุกทายอะไรเรื่อย เป็นกางเกงของลิง ? คำตอบคือ กกน. แต่ก็รู้สึกแปลกๆ ตลกๆ ว่าแล้วมันเกี่ยวอะไรกับลิง !! เมื่อปี้งไอเดียจากอจ. ก็ลองมาค้นที่มาของศัพท์ ก็ยิ่งเห็นชัดว่าที่เขียน “กางเกงลิง” ไม่น่าจะถูกต้อง ที่น่าจะถูกต้องกว่าคือ “กางเกงลิงค์” ดังเหตุผลอ้างอิงที่จะกล่าวต่อไป

มีคนเชื่อว่าน่าจะมาจากศัพท์ที่ภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษใช้ด้วยกันว่า “ลิงเจอร์รี่-lingerie” ที่แปลว่าชุดชั้นในสตรี โดยสันนิษฐานว่าในประเทศไทยปลายสมัย ร.๔ คุณหมอบรัดเลย์ นำชุดชั้นในเข้ามาเพราะเริ่มมีสาวชาวต่างชาติมาอาศัยอยู่บ้างแล้ว แหม่มฝรั่งที่เค้ามาค้าขายในเมืองไทย ได้ออกกางเกงในแบบ

ของผู้หญิงเข้ามาโชว์ และขายให้คนไทยเป็นครั้งแรก จากคำว่า Lingerie แปลว่าชุดชั้นในสตรี ทำให้คำว่า “ลิงเจอร์รี่” ซึ่งเป็นคำที่ชาวต่างชาติเรียกขานกันนั้นเป็นที่คุ้นเคยต่อคนไทยขึ้นพอสมควร ทำให้มีการเรียกกางเกงในแบบฝรั่งแบบทับศัพท์ว่า “กางเกงลิงเจอร์รี่” แล้วก็หดสั้นลงเหลือแค่ “กางเกงลิง”

พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า “กางเกงใน” เปลี่ยนมาใช้คำว่า “กางเกงลิง” กระทั่งเหลือใช้คำว่า “ลิง” ตัวเดียว นิยามกางเกงใน ว่า กางเกงสำหรับสวมไว้ชั้นใน ไม่มีขา หรือขาสั้น, เรียกย่อๆ ว่า กกน.

NECTEC Lexitron-2 Dict. (TH-EN) กางเกงลิง [N] underpants, See also: trunks, legless-shorts, Syn. กางเกงใน // กางเกงชั้นใน [N] underpants, See also: panties, Syn. กางเกงใน, กางเกงลิง // ชุดชั้นใน [N] underwear, See also: lingerie, undergarment, bra, brassiere, Syn. บรา, ยกทรง, บราเซีย, เสื้อชั้นใน, กางเกงใน

Volubilis Dict. (TH-EN-FR)
ชุดชั้นใน [N.] EN: underwear; lingerie;
undergarment; bra; brassiere FR;
Lingerie [f]

Collins Dict. lingerie Def. [N].
women's underwear and nightwear.
Word Origin from French, from
linge, from Latin lineus linen

จะเห็นว่า คำว่า lingerie มีความ
หมายกว้างมาก รวมชุดชั้นในทั้งหมด
แม้ชุดนอน, เสื้อชั้นใน, ยกทรง และ
หมายถึงของสตรีเท่านั้น และแม้คำอ่านที่
เปิดฟังดู “ลอนเจอร์ (เร), ลองเจอร์ (เร),
แลงเจอร์ (เร), แลนเจอร์ (เร)” ก็ไม่มีเสียง
ออก “ลิง” เลย ครูฝรั่งสอนภาษาว่าถ้า
พูดออกเสียงลิง ว่า “ลิงเจอร์” พวกฝรั่ง
จะฟังไม่ออกว่าพูดอะไร รากศัพท์ของ ling
คือ linen = ผ้าลินิน ก็ไม่เกี่ยวอะไรกับ
ลิงค์หรือเพค ข้อสันนิษฐานว่ากางเกงลิง
มาจาก lingerie จึงไม่น่าจะถูกต้อง

มาดูพจนานุกรมไทยบ้าง อย่างน้อย
ก็มีหลักฐานว่า “สนับเพลา” คือกางเกง
ในชนิดหนึ่งของคนไทยโบราณ

พจนานุกรมไทย อ. เปลื้อง ณ นคร.
สนับเพลา น. เครื่องสวมต้นขา. คือ กางเกง
ใน // กางเกงใน น. กางเกงสวมสั้นสวม
เป็นชั้นใน

พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน.
สนับเพลา (เพลา) น. กางเกงชั้นในมีขา
ยาวประมาณครึ่งแข้ง แล้วนุ่งผ้าโจงกระเบน
ทับอย่างตัวละคร

คนไทยมีอารยธรรมตนเองมานาน
รับอารยธรรมอินเดียและจีนซึ่งเป็นแหล่ง
อารยธรรมแรกๆ ของโลกก่อนเจอฝรั่ง
ประดิษฐ์อะไรหลายอย่างก่อนฝรั่ง เรื่อง
ใกล้ตัวง่ายๆ ในชีวิตประจำวันทำไมจะคิด
ไม่เป็น เพียงแต่รูปร่างหน้าตากางเกงใน
สมัยก่อนไม่เหมือนปัจจุบันแน่ มีภาษา
ท้องถิ่นภาคเหนือ เดิมเรียกว่า “เตี่ยวลิงค์”
ต่อมาเรียกอนุวัตตามยุคสมัยว่า “เตี่ยวโน”
หมายถึงกางเกงในนั่นเอง เรียกกางเกงขา
สั้นว่าเตี่ยวก้อม

ลิงค์ มี ๓ ความหมาย

๑. **เครื่องหมาย (อตถลิงค)**
สินี ปุมาทวิเสสทพพตถ์ คเมตติ ลิงค
แปล ย่อมให้รู้ ซึ่งอตถของทัฬพะอัน
วิเศษมีผู้ชายเป็นต้น อันแอบแฝง
เพราะเหตุนี้ ชื่อว่าลิงคะ
ปุมุโน ลิงค ปุลลิงค
แปล อ. เครื่องหมาย แห่งผู้ชาย ชื่อ
ว่าปุลลิงคะ
๒. **เพศทางไวยากรณ์ (สททลิงค)**
ลิงค วิยาติ ลิงค
แปล ราวกะ อ.เครื่องหมาย เพราะ
เหตุนี้ ชื่อว่าลิงคะ แปลว่าเหมือน
เครื่องหมาย

ปุมโน วย ลิงค์ पुलลิงค์

แปล อ. เพศ รวากะ อ.เพศผู้ชาย
ชื่อว่า पुलลิงคะ

๓. **นามศัพท์****ลีนี ตสมิมสติ อภณาดิ ทพพตถิ
คเมตีติ ลิงค์**

แปล ย่อมให้รู้ ซึ่งอรรถของทัฬพะ อัน
แอบแฝง ครั้นเมื่อนามศัพท์นั้น ไม่มี
อยู่ ถูกรู้ไม่ได้แล้ว เพราะเหตุนั้น ชื่อ
ว่าลิงคะ

ปุมโน วย ลิงค์ ยสสาติ पुलลิงโค

แปล อ. นามศัพท์ รวากะ อ.เครื่องหมาย
ของผู้ชาย แห่งศัพท์ใด มีอยู่ เพราะ
เหตุนั้น อ. ศัพท์นั้น ชื่อว่า पुलลิงคะ

ในสมัยก่อน พระเป็นผู้มีการศึกษา
มีความรู้อันดับต้นๆ วัดเป็นแหล่งเรียนและ
วิชาการ คำศัพท์และชื่อจำนวนมากมาย
ล้วนมีรากศัพท์มาจากบาลีและเกิดจากวัด
จึงไม่แปลกที่พระอาจจะเป็นคนเรียกว่า
“กวางเกงลิงค์” ซึ่งหมายถึงกวางเกงสำหรับ
ปกปิดลิงค์หรือเครื่องเพศ ตามความหมาย
ที่ ๑ แม้พระจะไม่นุ่งกวางเกงลิงค์ก็ตาม
เป็นฆราวาสหากใส่กวางเกงชั้นในมา พระ
ต้องบอกว่าเมื่อมาบวชเป็นพระก็ไม่ต้องใส่
กวางเกงลิงค์แล้ว มีคำว่าลิงค์ที่คนไทยคุ้น
อยู่ เช่น นกหัสดีลิงค์ อาณาจักรตามพร
ลิงค์ คิวลิงค์หรือคิวลิงค์

พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความว่า
“ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดง
ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลกแล้ว ยังเป็น
เครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม
และเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็น
ประเทศซึ่งมีขนบประเพณี ศิลปกรรมและ
ภาษา ซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เรา
ผู้เป็นอนุชนจึงควรภูมิใจช่วยกันผดุงรักษา
มรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทาง
ปัญญาที่บรรพบุรุษได้ อุตสาหะสร้างสรรค์
ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป”

ตอนหนึ่งจากพระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ่ออยู่หัว
ของปวงชนชาวไทยที่ทรงร่วมอภิปรายใน
การประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย
ไทย ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม
๒๕๐๕ ซึ่งถือเป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ
โดยทรงเปิดอภิปรายในหัวข้อ **“ปัญหาการใช้คำไทย”**

“เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่
โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษา
ไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษาก็มี
หลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้
บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียง
ให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษา

ให้บริสุทธ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบ
ประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สามคือความ
ร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ
จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้... สำหรับคำใหม่ที่
ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่
ง่าย ๆ ก็ควรจะ มี ควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควร
จะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก...”

จึงขอเสนอที่มาของภาษา สำหรับคำที่เราใช้กัน
บ่อย ๆ จนเคยชินจนอาจจะลืมนึกถึงรากศัพท์ ทำให้
อรรถะที่แท้จริงเลือนหายไป เช่น คำว่า กางเกงลิงค์ -
กางเกงลิง นี้ ไว้ ให้ผู้รู้ช่วยกันพิจารณาด้วยเถิด

ลายสือไทยบ่งชี้	เอกลักษณ์ เมืองสยาม
เสียงแห่งไทยศรีศักดิ์	ส่อเชื้อ
รากศัพท์ส่อความจัก	นำสู่ อรรถนา
คำเก่าไทยแสดงเนื้อ	รากเหง้าอารยา

เก็บตักงานสัมมนา

พระธรรมวินัย

พระมหาธีรวัฒน์ โอภาส

งานสัมมนาพระธรรมวินัย จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๑๙ ตั้งแต่ ๑๕-๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ วัดป่าดอนธรรมะประดิษฐ์เจดีย์ศรีมูล (วัดเกาะดอนตาดไฮ) อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี เมืองบั้งไฟพญานาค ผู้เขียนได้มีโอกาสไปร่วมงานจึงเก็บบรรยากาศมาฝากผู้อ่านทุกท่าน

ภูมิประเทศ

วัดเกาะดอนตาดไฮ มีพื้นที่ประมาณ ๙๐ ไร่ เป็นเกาะกลางแม่น้ำมูล โดยรวมเป็นป่า โชนหน้าเป็นป่าค่อนข้างโปร่ง ต้นไม้ไม่ใหญ่มาก ส่วนโชนหลังเป็นป่าค่อนข้างทึบ ต้นไม้สูงใหญ่หนาแน่น โชนหน้าเป็นท่าเรือ ถัดมาเป็นศาลาหอฉัน โรงครัว และห้องน้ำ กุฏิพระเถระมี ๔๔ หลัง กระจายไปทั่วเกาะ เป็นวัดป่าที่สร้างอย่างเรียบง่าย สถานที่เหมาะแก่การท่องคัมภีร์และปลีกวิเวก

การสัญจร

ใช้เรือติดเครื่องเป็นพาหนะข้ามฝั่งแม่น้ำ ท่านที่มาร่วมงาน ก็จะนั่งเรือข้าม

ไปโดยมีเรือเทียบท่ารออยู่หลายลำ ทั้งขาไปและขากลับ ประทับใจที่เห็นเด็กตัวน้อยๆ สามเณรตัวเล็กๆ หลายๆ รูป ที่เป็นกัปตันขับเรือมารอรับด้วยความขมกัซเม่นและใสซื่อ โดยปกติพระคุณเจ้าที่นี่ยกนั่งเรือบิณฑบาตเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนญาติโยมก็นั่งเรือข้ามฟากมาทำบุญที่วัดด้วยเช่นกัน

ปีนี้ก็มีภิกษุสามเณรมาร่วมงานร่วมๆ ๔๐๐ รูป ซึ่งมากกว่าปีก่อนๆ โดยมาจากวัดต่างๆ หลายภาคส่วน ทางวัดจากแดงก็มีพระภิกษุไปร่วมงานหลายรูป มีพระอ.มหาจารย์เป็นวิทยากรด้วย พระคุณเจ้าที่มาร่วมงานนั้น มีทั้งชาวไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย ซึ่งต่างก็เป็นพระเถระผู้มีความรู้ มีความสามารถ ทรงธรรมทรงวินัย ตลอดจนพระภิกษุสามเณรรูปอื่นๆ ที่มาร่วมฟังและบรรยายในครั้งนี้ ได้มาพบเห็นพระเถระครูบาอาจารย์เพื่อนสหธรรมิกที่เคยรู้จัก ก็ทำให้มีกำลังใจประพฤติพรหมจรรย์เพิ่มขึ้น

ส่วนฆราวาสญาติโยมก็มาร่วมงานกันอย่างคับคั่ง ซึ่งมากกว่าพระคุณเจ้าประมาณ ๒ เท่า ทั้งเด็กผู้ใหญ่ และผู้สูงวัย ข้ามเรือมาอย่างไม่ขาดสาย ต่างก็ถือวัตถุไทยธรรมติดไม้ติดมือมามากมาย บ้างก็อุ้มลูกจูงหลานมา ทั้งมาทำบุญให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม บ้างก็พักค้างแรมที่วัด บ้างก็ไป-กลับ โดยภาคเช้า ถวายภัตตาหารเช้า-เพล ภาคค่ำ ก็จะมาฟังธรรมอีกรอบหนึ่ง เรือรับส่งก็มีตลอดทั้งวัน

ถึงแม้อากาศจะไม่ค่อยเอื้ออำนวย ครีမ်ฟ้าครีမ်ฝน และมีฝนตกหนักมากก็ตาม พุทธบริษัทก็สู้ไม่ถอย บำเพ็ญบุญกุศลกันอย่างอบอุนเบิกบาน ท่ามกลางสายฝนบนเกาะที่แสนสงบ ประดับด้วยป่าไม้ธรรมชาติที่เขียวชะอุ่มร่มรื่น

จุดประสงค์ของการจัดงาน

๑. เพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ต่อการประพฤติปฏิบัติตนในพระศาสนา

๒. เพื่อให้พระภิกษุสามเณร ได้รู้จักคุ้นเคยกับครูบาอาจารย์ผู้เป็นกัลยาณมิตร

๓. เพื่อให้เกิดความสามัคคีของหมู่สงฆ์ทั้งธรรมยุติ และมหานิกาย

๔. เพื่อเผยแผ่พระธรรมวินัยตามแนวพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา

๕. เพื่อรักษาไว้ซึ่งพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า

หัวข้อการสัมมนาในครั้งนี้

การวินิจฉัยเรื่องเงินทอง สิกขาบท มาติกา ๑๗ สงเคราะห์ภิกษุปาติโมกข์ใน มาติกา ๑๗ โดยวาระต่างๆ วินิจฉัยทางเกิดขึ้นแห่งอาบัติ ธรรมเป็นเหตุให้เกิดสามัคคี และเหตุแห่งการแตกสามัคคี

ห้องสัมมนา แบ่งเป็น ๓ ห้อง

๑. ห้องพื้นฐาน สำหรับพระภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ และอุบาสกอุบาสิกาทั่วไปที่ยังไม่มีพื้นฐาน รายการบรรยายเช่นสาระสำคัญของการศึกษาพระธรรมวินัย

ประโยชน์ของการบรรพชาในพระพุทธศาสนา ภัย ๔ ประการของนักบวช และธรรมเป็นเครื่องอยู่ในพระพุทธศาสนา ปริยัติ คู่ปฏิบัติ และจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา (อุดมการณ์ของการบวช) สารพัน ปัญหาพระวินัยสำหรับภิกษุสามเณรผู้บวช ใหม่ คารวะ ๖ สารานุกรมธรรม ๖ อปริหานิยธรรม ๗ เป็นต้น

๒. ห้องวินิจฉัย สำหรับผู้ต้องการ เนื้อหาละเอียดลึกซึ้งขึ้น รายการบรรยาย เช่น มาติกา ๑๗ หลักวินิจฉัยสิกขาบท สงเคราะห์ภิกษุปาติโมกข์ในมาติกา ๑๗ โดยวาระต่างๆ วินิจฉัยทางเกิดขึ้นแห่ง อาบัติ ความอัศจรรย์ของพระวินัย ๘ ประการ กฎหมายที่พระภิกษุสามเณรควร ทราบ เป็นต้น

๓. ห้องอุบาสกอุบาสิกา ห้องนี้ สำหรับญาติโยมโดยเฉพาะ มีหัวข้อที่น่าสนใจ อาทิ พุทธบริษัทพึ่งพระรัตนตรัยได้อย่างไร อุบาสกอุบาสิกาคือใคร วินิจฉัย เรื่องศีล ๕ ปริยัติอาพาธ ปฏิบัติอาเพศ ปฏิเวธอาภัพ วินัยพระที่โยมควรรู้ ฆราวาสธรรม และตอบปัญหาธรรม

วิทยากรที่มาบรรยายมีทั้งคุณหัสถ์ และบรรพชิต ต่างก็มีความรู้ความชำนาญ ในทางโลกและทางธรรม ได้ให้ความรู้แก่ พุทธศาสนิกชนตลอด ๗ วัน ต่างก็ได้รับ บุญกุศลกันถ้วนหน้า ทั้งหัวข้อบรรยายก็น่าสนใจและน่าติดตามมาก

นี่ก็เป็นเนื้อหาและบรรยายภาคโดยย่อ ของงานสัมมนาพระธรรมวินัย ที่ผู้เขียน อยากแบ่งปันความประทับใจ และความรู้ ที่น่าสนใจจากการได้ไปร่วมงานครั้งนี้ ท่าน ที่สนใจโปรดติดตาม ซีดีบันทึกเสียงการ บรรยายที่จะประชาสัมพันธ์ให้ทราบใน โอกาสต่อไป

ปัญญาไม่เจริญเติบโตถ้าจิตสั้นไหว

เรื่องของพระจิตตหัตถ์

เรื่องเล่าสำหรับเยาวชน

บ้านเลข

ปัญญาย่อมไม่เจริญ แก่ผู้มีจิตไม่มั่นคง
ไม่รู้แจ้งซึ่งพระสัทธรรม มีความเลื่อมใสเลื่อนลอย
ภัยคือความกลัว ย่อมไม่มีแก่ผู้มีจิตอันระคะไม่ซึมซาบ
มีจิตอันโทสะกระทบมิได้ ละบุญและบาปได้แล้ว
ตั้งอยู่ในธรรมทุกเมื่อ

ขณะประทับอยู่ ณ วัดเซตวัน ในกรุง
สาวัตถี พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสพระคาถา
นี้ ซึ่งเป็นเรื่องของพระจิตตหัตถ์

กุลบุตรผู้หนึ่งผู้มาจากครอบครัวที่
เป็นที่ยอมรับนับถือ เป็นเจ้าของฝูงสัตว์
พำนักอาศัยอยู่ในกรุงสาวัตถี วันหนึ่งเขา
มีเหตุให้ต้องเข้าป่าเพื่อไปตามหาวัวที่หายไป
ในระหว่างเที่ยงวัน เขารู้สึกหิวอาหาร
และกระหายน้ำด้วย เขาเกิดความคิดว่า
“เราน่าจะไปขออาหารและน้ำจากพระ
ตีกว่า” คิดได้ดังนั้น เขาตัดสินใจเดินเข้า
ไปในวัด ไปยืนอยู่มุมหนึ่ง ในที่อันควร
ในเวลานั้น อาหารยังคงมีอยู่อย่างเหลือเฟือ
เมื่อพระมองเห็นกุลบุตรผู้นั้น ก็รู้ได้ทันทีว่า
เขากำลังหมดแรงและหิวโหย จึงกล่าวแก่
เขาว่า “ยังมีอาหารอีกมาก โยมไปกินเถิด”

ในครั้งพุทธกาลนั้นพระภิกษุสงฆ์จะ
ได้รับถวายภัตตาหารอย่างมากมายล้นหลาม

ทั้งข้าวต้ม เครื่องปรุงรสอย่างประณีต สารพัด
หลากหลายรายการ ชายหนุ่มบริโภคอาหาร
นั้นอย่างเอร็ดอร่อย เขาไม่เคยได้กินอาหาร
ที่ตีพิเศษเท่านี้มาก่อนเลย เมื่ออิ่มหน้า
สำราญดีแล้วเขากลับมากราบพระ ถามว่า
“วันนี้พระคุณเจ้า รับนิมนต์ไปฉันที่ไหน
มาหรือขอรับ” พระตอบว่า “เปล่าเลย
โยม วันนี้เราอยู่ที่วัด อาหารที่โยมเห็นเป็น
ของที่โยมมาถวายที่วัด”

กุลบุตรผู้นั้นคิดว่า “ถึงเราจะพยายาม
ทำงานหรือขยันเท่าใด แม้ว่าเราจะทำงาน
ทั้งวันและคืน เราไม่เคยได้ลิ้มรสอาหาร
อันประณีตและอร่อยอย่างที่เรไปได้กินที่
วัดเลย แต่พระสงฆ์ตามที่ท่านบอกเรา ได้
ฉันอาหารดีๆ อย่างนั้นเสมอ แล้วอย่างนี้
ฉันจะเป็นคฤหัสถ์ไปทำไมละ ไปบวชดีกว่า”

คิดได้ดังนั้น กุลบุตรจึงไปที่วัดและ
ขอบวชเป็นพระ พระสงฆ์กล่าวว่า “ดีแล้ว

โยม” จากนั้นก็ให้การอุปสมบทแก่กุลบุตรผู้นั้น พอบวชได้สักพัก เขาก็มีรูปร่างอ้วนท้วมสมบูรณ์ขึ้น

เวลาผ่านไปไม่นานเขามาคิดว่า “เราจะมีชีวิตอยู่ด้วยอาหารของญาติโยมอย่างนี้หรือ” คิดแล้วก็สึกไปเป็นคฤหัสถ์ กลับไปอยู่บ้าน เริ่มชีวิตทำการทำงานอีกครั้ง ไม่กี่วันให้หลังร่างกายของเขาก็เริ่มซูบผอมลงและอ่อนแอ เขาคิดว่า เป็นเพราะชีวิตฆราวาสไม่ถูกกับเขา เขาควรกลับไปบวชดีกว่า จากนั้นเขาก็กลับไปบวชอีก ด้วยความที่เขาคุ้นเคยกับพระที่วัด เขาจึงบวชและสึกอย่างนี้ถึง ๖ ครั้ง จนกระทั่งพระสงฆ์เรียกเขาว่า **จิตตหัตถ์** แปลว่า ผู้เป็นไปตามอำนาจของจิต

ขณะที่เขาบวชและสึกอยู่นั้น ภรรยาของเขาที่อยู่กินกันมาก่อนตั้งครรภ์ขึ้นมา ก่อนที่เขาจะไปบวชครั้งที่ ๗ เขาเข้าไปหาเขาคนเครื่องมือทำสวนทั้งหลายเข้ามาเก็บในบ้านก่อนไปบวช ขณะนั้นภรรยาของเขาซึ่งกำลังตั้งครรภ์อยู่นั้นกำลังนอนหลับอยู่บนเตียง มีสภาพเหมือนศพขึ้นอืดนอนกรนเสียงดังสนั่น แลมยังอ้าปากน้ำลายไหลยืด ดุน่ารังเกียจ น่าขยะแขยง จนต้องเบือนหน้าหนี เขาบอกกับตัวเอง “ทุกอย่างในโลกเป็นทางผ่าน แล้วเกี่ยวพันกับความทุกข์” แล้วคิดต่อไปอีกว่า “เพราะนางทำให้เราไม่สามารถครองตนอยู่ในเพศบรรพชิต” ทันใดนั้น เขาก็พรวดพราดออกจากบ้านของตน

ฝ่ายแม่ยายของเขาซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเห็นลูกเขยวิ่งออกจากบ้านไปโดยไม่รู้ว่าไปไหน ก็บอกกับตนเองว่า “นี่เพิ่งเข้าบ้านแท้ๆ วิ่งออกไปไหนอีกล่ะ ผูกผ้าเหลืองคาดเอวไปด้วยนี่คงจะไปบวชอีกแล้วละสิ” ว่าแล้วแม่ยายก็เข้าไปหาลูกสาวในห้อง เห็นสภาพลูกสาวนอนขึ้นอืดไร้สติอย่างนั้น ก็กรากเข้าไปปลุก บอกลูกสาวว่า ลูกเขยคงหนีไปบวชอีกแล้ว ลูกสาวสลิ้มสลิอบอกว่า “อีกไม่กี่วันเขาก็จะสึกกลับมาเอง” ว่าแล้วก็นอนต่ออย่างไรไม่รู้ร้อนรู้หนาวอะไร

กุลบุตรผู้นั้นวิ่งไปรำพึงไปว่า “อนิจจัง ทุกขัง ไม่เที่ยงเป็นทุกข์ ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนเป็นเพียงทางผ่านเกี่ยวพันกับความทุกข์ทั้งสิ้น” ด้วยจิตตระหนักรู้ในความสังขธรรมแห่งชีวิต ทำให้เขาได้บรรลุโสดาปัตติผล กลายเป็นพระโสดาบันไปในบัดดล ครั้นมาถึงวัด จะมาขอบวชครั้งที่ ๗ พระสงฆ์เบื่อหน่ายในพฤติกรรมบวชๆ สึกๆ ของเขาเต็มทีแล้ว และจะไม่บวชให้อีก เขากราบวิงวอนพระสงฆ์อย่างน่าสงสาร และเนื่องจากเขาไม่เคยทำอะไรเสียหายให้แก่คณะสงฆ์ นอกจากบวชๆ สึกๆ ซึ่งไม่ใช่ความผิดทางพระวินัย ในที่สุดพระจึงยอมบวชให้เขาเป็นครั้งที่ ๗ ครั้งนี้เขาไม่ได้ขอสึกอีกเลย เพราะหลังจากบวชได้ไม่นาน เขาได้บรรลุอรหัตผลเป็นพระอรหันต์ชัณาสพผู้ทรงอภิธรรมรูปหนึ่งในสังขะของพระพุทธองค์

ไต้ฟ้า วัดจากแดง

ติดต่อบัซโซล่าเซลล์

โซล่าเซลล์ เป็นเทคโนโลยีผลิตไฟฟ้าโดยใช้แสงแดด ถือเป็นพลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ ทั่วโลกให้ความสนใจ เพื่อใช้ทดแทนการใช้น้ำมันและถ่านหิน แต่อย่างไรก็ตาม โซล่าเซลล์ก็มีวิธีการผลิตหลายวิธี และแต่ละวิธีก็มีต้นทุนการผลิต การดูแลรักษา และความคุ้มทุนต่างกัน ควรที่ผู้ใช้จะต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างถี่ถ้วน

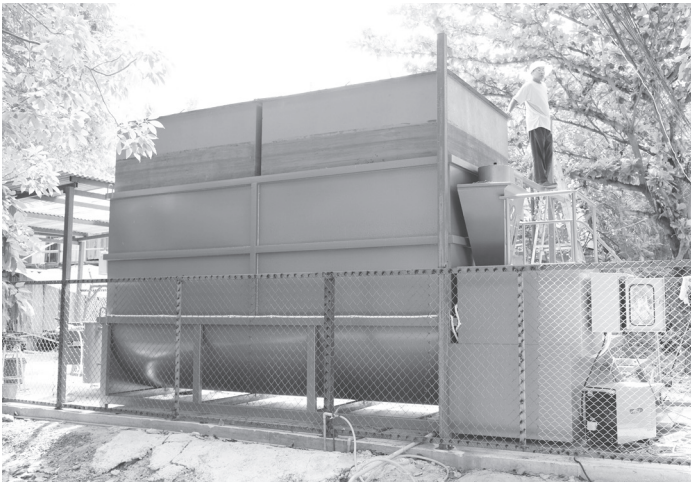
เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ที่ผ่านมา วัดจากแดงได้เริ่มต้นโครงการติดตั้งแผงโซล่าเซลล์ ที่บริเวณเขื่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเลือกระบบที่เรียกว่า Grid-tie inverter ซึ่งมีข้อดีคือ ไม่ต้องใช้แบตเตอรี่ ไม่ต้องแก้ไขระบบไฟฟ้าในวัด ติดตั้งง่าย สามารถต่อเข้ากับไฟฟ้าในบ้านได้ทุกจุดและไม่มีค่าบำรุงรักษาเพิ่มเติม ช่วยแบ่งเบาค่าไฟได้ทันทีตามกำลังวัตต์ที่ผลิตได้

ในเบื้องต้นทางวัดดำเนินการติดตั้งไปแล้วจำนวน ๑๘ แผง ซึ่งจะประหยัดค่าไฟได้เดือนละกว่า ๕,๐๐๐ บาท ซึ่งถ้าสามารถติดตั้งได้มากขึ้น ก็จะช่วยลดค่าไฟในอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วย ขณะนี้มีเจ้าภาพร่วมทำบุญเพิ่มอีก ๓๐ แผง ทั้งนี้โครงการจะดำเนินการต่อไป เพื่อให้ได้ครบ ๒๐๐ แผงตามปริมาณไฟฟ้าที่ใช้งานจริงภายในวัด และจะติดตั้งที่หลังคาอาคารโพธิยาลัย ๒ ในระยะต่อไป

อนึ่ง ทางวัดได้เปลี่ยนไฟสปอร์ตไลท์ให้เป็นแบบหลอด LED ทั้งหมด ซึ่งจะช่วยลดค่าไฟฟ้าได้เดือนละ ๑ หมื่นบาทด้วย

เชิญชวนสวดมนตมหาสติปัญญาสูตร

๑๗.๓๐ น. ทุกวันที่สุธรรมศาลา วัดจากแดง มีการสวดมนต์ทำวัตรเย็นและบทสวดอื่นๆ โดยในวันจันทร์ - พุธ จะเป็นการสวดบทมหาสติปัญญาสูตรตามด้วยการนั่งสมาธิช่วงสั้นๆ เชิญท่านที่สนใจร่วมบำเพ็ญบุญกริยานี้ด้วย

เครื่องผลิตปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

สถานการณ์มลพิษประเทศไทยปี ๒๕๕๗ พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีขยะมูลฝอยตกค้างสะสมมากที่สุดกว่าล้านตัน และเกิดอุบัติเหตุไฟไหม้บ่อขยะสร้างปัญหามลพิษทางอากาศในปีที่ผ่านมา

วัดจากแดงได้รณรงค์ให้พระและโยมชาววัด ได้ช่วยกันคัดแยกขยะ ก่อนที่จะนำไปกำจัดอย่างเป็นระบบ แบ่งเป็น ๔ ประเภท คือ ๑) เศษอาหาร เปลือกผลไม้ อ่อน ๒) วัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายยาก จำพวกกระดูกสัตว์ ก้างปลา ไม้เสียบลูกชิ้น กระดาษชำระ ๓) ขยะย่อยสลายยาก ถุงพลาสติกต่างๆ และ ๔) วัสดุนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กล่องนม-น้ำผลไม้ เป็นต้น

เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ทางวัดได้ติดตั้ง “เครื่องผลิตปุ๋ยหมัก” มาจัดการกับเศษอาหาร ผัก ผลไม้ ใบไม้ ขยะเปียก ขยะอินทรีย์ต่างๆ โดยเครื่องสามารถแปรรูปขยะเหล่านั้นเป็นปุ๋ยหมัก, น้ำสกัดชีวภาพ (EM) และก๊าซชีวภาพได้ในเครื่องเดียวกัน และรองรับปริมาณขยะได้ถึง ๔๐๐ กิโลกรัมต่อวัน

ข้อควรระวังในการใช้เครื่องนี้ คือ ห้ามใส่สารเคมีทุกประเภท ผงซักฟอก หรือน้ำยาล้างจาน ปะปนลงไปเด็ดขาด เพราะจุลินทรีย์ภายในระบบจะตาย อีกทั้งควรหลีกเลี่ยงเศษกระดูก ก้างปลา เปลือกกุ้ง หอย ปู และเปลือกผลไม้แข็งๆ ทำให้จุลินทรีย์ย่อยสลายได้ยาก ขยะจะตกค้างอยู่ภายในเครื่อง

หากทุกท่านเอาใจใส่ช่วยกันแยกขยะ มีสติก่อนทิ้งทุกครั้ง ปัญหาขยะภายในวัดก็จะลดน้อยลง เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ เป็นบุญกุศลให้แก่ตนเอง และเป็นต้นแบบที่ดีให้กับชุมชนรอบวัดต่อไป

สวดพระปริตร ทำบุญใหญ่ทั่ววัด

อาทิตยที่ ๒๓ ส.ค. นี้ วัดจากแดง กำหนดให้มีการเจริญพระพุทธมนต์ ณ สถานที่ทั่ววัด ๙ จุด มีที่ สุธรรมศาลา ศาลาหลวงพ่อกิน ศาลานาม อาคารโพธิยาลัย ๒ อาคารอเนกประสงค์ ต้นไทร ริมแม่น้ำ พระอุโบสถ เจดีย์สมันตมหา-ปิฎฐาน หน้ากุฏิพระอาจารย์ประนอม เพื่ออุทิศกุศลให้แก่ อดีตเจ้าอาวาส เจ้าที่เจ้าทาง เหล่าวิญญูณที่อยู่ในวัด และเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ให้เกิดความผาสุกสวัสดิ์ ขอเชิญญาติโยมร่วมเป็นเจ้าภาพ และร่วมพิธีโดยพร้อมเพรียงกัน